

การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนทางการเงิน และส่วนเหลือ

อรุณี วงศ์ราเชน

อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเงินสหกรณ์
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประเด็นการพูดคุย

* การบริหารการเงิน

* รู้จัก...เลือกเครื่องมือการบริหารเงินทุน

- วิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน

- วิเคราะห์ต้นทุนเงินทุน ผลตอบแทน และส่วนเหลือ

* กรณีตัวอย่าง

* บทความ : 1.แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์
โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย

2. การปฏิรูปการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
โดย นายวิศิษฐ์ ศรีสุวรรณ (อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์) หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 60

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

สหกรณ์ แปลว่า การทำงานด้วยกัน
หมายถึง ผนึกกำลัง ผู้ทำงานเกี่ยวข้องกัน
การทำงานที่เกี่ยวข้องกันนั้น ให้รักพร้อม
กันทุกด้าน **และต้องกระทำงานนั้น**

ด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ด้วยความเมตตาหวังดี
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันและกัน จึงจะเป็นสหกรณ์แท้ **ซึ่งมีแต่ความเจริญก้าวหน้า**
และอำนวยประโยชน์อันพึงประสงค์...

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ 26 มีนาคม พุทธศักราช 2527

การบริหารการเงิน

ความหมาย : กระบวนการในการหาเงิน และการใช้เงิน

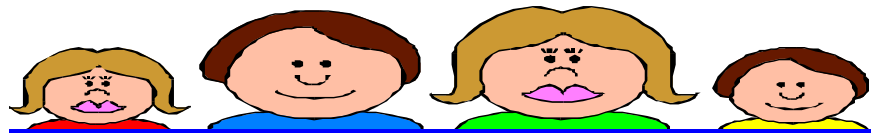
หลักการ : จะหาเงินมาได้อย่างไรและจะใช้เงินที่หามา
ได้อย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สหกรณ์เป็นองค์การที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร แต่มีได้หมายความว่าสหกรณ์
เป็นองค์การที่ไม่ต้องการกำไร การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องการสร้าง
รายได้และผลกำไร แต่ไม่ใช่มุ่งแสวงหากำไรให้ได้สูงสุด (Maximizing Profit)
เช่นธุรกิจทั่วไป สหกรณ์จำเป็นต้องมีกำไรเพื่อให้สหกรณ์สามารถดำรงอยู่และ
เจริญเติบโตขึ้นได้ รวมทั้งสามารถช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่สมาชิกตามหลักการ
สหกรณ์ รวมถึงการช่วยเหลือสังคม

วัตถุประสงค์ในการบริหารการเงิน

1. สร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย
2. มีการดำรงสภาพคล่องที่เหมาะสม
3. การจัดหาเงิน และใช้เงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ / คุ่มค่า
ได้รับผลตอบแทนสูง แต่มีความเสี่ยงต่ำ
4. สามารถให้บริการทางการเงินกับสมาชิกได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม
5. สมาชิกสหกรณ์พอใจในประโยชน์ / ผลตอบแทนที่ได้รับ

หน้าที่...ผู้บริหารการเงิน

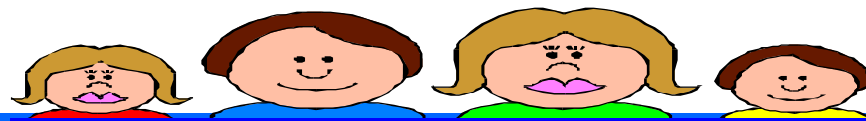
1. วางแผนทางการเงิน เป็นหน้าที่ที่ท้าทาย

และน่าสนใจที่สุดของผู้บริหารการเงิน ซึ่งจะมี
ส่วนร่วมอยู่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
ระยะยาวของสหกรณ์ ผู้บริหารการเงินจะต้อง
ทำการประมาณเงินสดไหลเข้าและเงินสดไหลออก
สำหรับอนาคต ซึ่งอาจจะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารการเงินต้องหาวิธีการ
แก้ไขหรือหลีกเลี่ยงเท่าที่จะสามารถทำได้

ความสำคัญของการวางแผนทางการเงิน

1. ทำให้ผู้บริหารสามารถคาดคะเนจำนวนเงินทุนที่ต้องการใช้ในอนาคต และประมาณการช่วงเวลาที่ต้องการเงินทุน เพื่อจัดหาเงินทุนระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันท่วงที ทำให้สหกรณ์ไม่ขาดสภาพคล่อง
2. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้มา เตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ เช่น เจ้าหนี้เงินกู้ยืม สมาชิกสหกรณ์ และผู้ใช้งบการเงิน
3. สามารถกำหนดรายได้และควบคุมต้นทุนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งมีข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจลงทุนของสหกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อนำผลการดำเนินงานมาพิจารณาและทบทวน หรือพัฒนาปรับปรุงการบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. รักษาวินัยทางการเงิน เสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเงินในอนาคต

หน้าที่...ผู้บริหารการเงิน (ต่อ)

2. บริหารทรัพย์สิน ผู้บริหารการเงินต้องควบคุมสหกรณ์ให้มีสภาพคล่องสูงอยู่ตลอดเวลาเท่าที่จำเป็น โดยรักษาผลประโยชน์ / ผลตอบแทนจากเงินทุน ซึ่งสหกรณ์ลงทุนไปในสินทรัพย์ต่าง ๆ ให้ได้สูงสุด

3. จัดหาเงินทุน กรณีสหกรณ์มีสภาพคล่องไม่เพียงพอต่อความต้องการเงินทุน (เช่น วางแผนแล้ว เงินสดไหลออกมีมากกว่าเงินสดไหลเข้า และสหกรณ์มีเงินสดคงเหลือไม่เพียงพอที่จะชดเชยได้) ผู้บริหารการเงินต้องหาเงินจากแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์

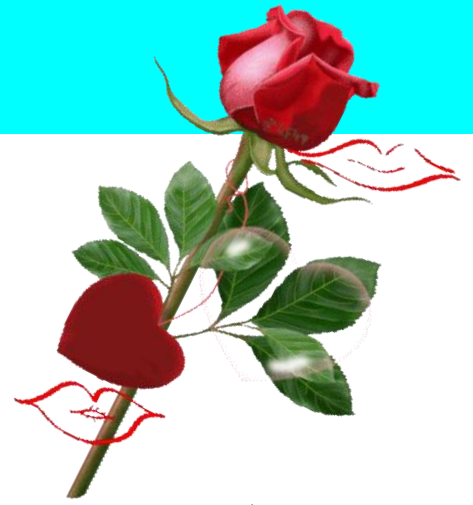
4. หน้าที่พิเศษอื่น ๆ ผู้บริหารการเงินจะต้องทำหน้าที่เกี่ยวกับงานต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในกรณีพิเศษ เช่น การประเมินมูลค่าการประเมินทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องต่าง ๆ ที่มีต่อสินทรัพย์เหล่านี้

เทคนิคการจัดทำประมาณการงบประมาณ

1. คณะกรรมการดำเนินการกำหนดนโยบาย / แผนงาน / โครงการต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมดำเนินงาน เพื่อการพัฒนา / ปรับปรุงการบริหารจัดการสหกรณ์และการให้บริการสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ประมาณการงบประมาณให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบาย / แผนงานและโครงการ ซึ่งแต่ละสหกรณ์อาจใช้วิธีการประมาณการที่แตกต่างกัน เช่น
  - ประมาณการจากกิจกรรมที่ต้องทำตามแต่ละแผนงานและคาดการณ์งบประมาณที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนงาน / โครงการที่กำหนด วิธีนี้จึงเป็นวิธีการที่ดีและเหมาะสม ซึ่งจะทำให้การประมาณการใกล้เคียงความจริงที่สุด
  - ใช้ค่าเฉลี่ยของข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมา นิยมใช้ข้อมูล 1 - 3 ปี ย้อนหลัง
  - เพิ่ม / ลด อัตราร้อยละจากยอดของปีก่อน

สถาบันการเงิน แบบสหกรณ์ออมทรัพย์

1. สร้างกำไร แต่... ไม่แสวงหาผลกำไรสูงสุด เพียงอย่างเดียว
สหกรณ์มั่นคง สมาชิกมั่นคง

2. ความเสี่ยง การดำเนินงานบนความเสี่ยงอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสหกรณ์และสมาชิก
ผู้บริหารสหกรณ์ต้องตัดสินใจ ด้วยความระมัดระวัง และเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

3. คล่องตัว ต้องรักษาสภาพคล่องให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

“ Too Much Too Little Problems ”

4. เสถียรภาพที่มั่นคง สมาชิก / ผู้เกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่น ไว้วางใจ อย่าให้เกิด
วิกฤติศรัทธา สร้างภาพลักษณ์ที่มั่นคง

ข้อควรระวังในการวางแผนการลงทุน

1. **ไม่ควรวางแผนการลงทุนในธุรกรรมที่สหกรณ์ไม่ถนัด หรือไม่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ** ถ้าจะดำเนินการต้องวางแผนเตรียมความพร้อม ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ การบริหารจัดการด้านต่างๆ เช่นการศึกษาความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน การคิดระยะเวลา **เวลาดำเนินทุน**
2. **การตัดสินใจลงทุนต้องมีข้อมูลในการพิจารณา มิใช่ตัดสินใจ โดยใช้ความพอใจ** ของเสียงส่วนใหญ่
3. **ต้องรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกส่วนรวม มิใช่รักษาผลประโยชน์แก่บุคคล** หรือกลุ่มบุคคลใดเป็นการเฉพาะ
4. **ผลตอบแทนต้องมองในระยะยาว แต่ความเสียหายต้องมองระยะสั้น**

การฝากหรือลงทุนของสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา 62)

ประกาศคณะกรรมการพัฒนา
การสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.)
พ.ศ. 2563 (ตามมาตรา 62(7))

ระเบียบ นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563
มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 10 ตุลาคม 2563

การฝากหรือลงทุน ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 มาตรา 62

เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

- (1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (2) ฝากในธนาคารหรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

ฝาก - เจ้าหนี้

- (3) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

- (4) ชื่อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

- (5) ชื่อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

- (6) ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดว

หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบ

ชื่อตราสารทุน / หุ้น - เจ้าของ

- (7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

(7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2558

ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม 2558

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2543 : 10 มีนาคม 2543 (ยกเลิก)

ครั้งที่ 2 ปรับปรุง พ.ศ. 2550 : 4 มกราคม 2550 (ยกเลิก)

ครั้งที่ 3 ปรับปรุง พ.ศ. 2552 : 16 พฤศจิกายน 2552 (ยกเลิก)

ครั้งที่ 4 ปรับปรุง พ.ศ. 2558 : 3 กรกฎาคม 2558 (ยกเลิก)

ครั้งที่ 5 ปรับปรุง พ.ศ. 2563 :
17 พฤศจิกายน 2563 - ปัจจุบัน

การฝากและลงทุนของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 62 และประกาศ คพช.. พ.ศ. 2563 (ออกตามความในมาตรา 62(7)

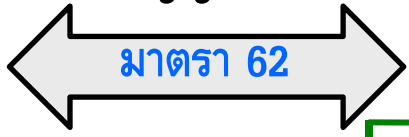
การฝาก (ฐานะเจ้าหนี้)

ฝากชุมนุม / สหกรณ์อื่น (ม.62(1))
อาจออกเป็นบัตรเงินฝากธนาคาร/
ตัวสัญญาใช้เงินได้

**ธนาคาร (รวมถึง สลากออมสิน /
สลากออมทรัพย์ ธ.ก.ส./ ธอส.) และ
สถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์
ช่วยเหลือสหกรณ์ (ม.62 (2))**

บัตรเงินฝาก/ใบรับเงินฝาก ที่ออกโดย
บริษัทเงินทุน /บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
ซึ่งสถาบันคุ้มครองเงินฝากประกัน
ต้นเงิน /ดอกเบี้ย (ประกาศ คพช.(4))

หมายเหตุ : ตามกฎกระทรวง สหกรณ์ขนาดใหญ่
(สินทรัพย์ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไปและชุมนุมสหกรณ์)
ที่มีสัดส่วนการลงทุน (ไม่รวมการฝาก)มากกว่า 20 % ของ
ทุนเรือนหุ้นและทุนสำรอง หรือมากกว่า 1,000 ล้านบาท
ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการการลงทุนและจัดทำแผนการ
ลงทุนเสนอที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ

การลงทุน (เจ้าหนี้ หรือ เจ้าของ)

ตราสารหนี้ (เจ้าหนี้)

พันธบัตรหรือหุ้นกู้รัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ (ม.62 (3))

ตั๋วแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินของเอกชนที่ธนาคาร
รับรอง / สลากหลังหรือรับอวัล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับ
ผิด(ประกาศ คพช. (2))

ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารซึ่งไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ
เป็นผู้ออก (ประกาศ คพช. (3))
- **ตั๋วแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้**

- **หุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ (ไม่รวมหุ้นกู้ที่มี
อนุพันธ์แฝง และหุ้นกู้ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน)** ที่ได้รับการจัด
อันดับความน่าเชื่อถือระดับ A- ขึ้นไป (ประกาศ คพช. (6))

ตั๋วแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็น
ผู้ออก ภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (ตาม
พรก.พ.ศ.2540) ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือระดับ A-
ขึ้นไปและได้รับความเห็นชอบจาก กตด. (ประกาศ คพช. (5))

ตราสารทุน (เจ้าของ)

หุ้นรัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ (62(3))
- หุ้นสามัญ / บริมสิทธิ์ / ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้น
- หน่วยลงทุนในกองทุนรวมตราสารทุน
- ที่รัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของ ครม.และอยู่ใน
การกำกับดูแลของ กตด. (ประกาศ คพช. (7))
- ที่มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนตามมาตรา 62 แห่ง
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542(ประกาศ คพช. (8)) **เพิ่มปี 2563**

- **หุ้นธนาคารที่มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือสหกรณ์ ธ.ก.ส**
มาตรา (62(4))

- **หุ้นชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น มาตรา 62(5) ในทาง
ปฏิบัติจะซื้อได้เฉพาะชุมนุมสหกรณ์ เพราะหุ้นของสหกรณ์อื่นจะซื้อได้
สำหรับผู้เป็นสมาชิกซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาตามกฎหมายมาตรา 33**

- **หุ้นสามัญที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวก หรือ
ความเจริญแก่สหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนาย
ทะเบียนสหกรณ์ (มาตรา 62(6))**

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

ข้อ 3 เงินของสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

- (1) บัตรเงินฝากที่ธนาคาร (ธนาคารพาณิชย์และธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งประกอบกิจการในภายในราชอาณาจักรไทย) เป็นผู้ออก
- (2) ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้รับรอง สลากหลังหรือรับอาวัล หรือตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้สลักหลังหรือรับอาวัล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบ
- (3) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ (ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้) ที่ธนาคารซึ่งไม่ใช่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก
- (4) บัตรเงินฝาก หรือใบรับฝากเงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งสถาบันคุ้มครองเงินฝากประกันการชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ย
- (5) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้ออก ภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 และตราสารแสดงสิทธิในหนี้นั้น ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ตั้งแต่ระดับ A - ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (6) หุ้นกู้ (หุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ทั้งนี้ไม่รวมหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง และหุ้นกู้ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน) ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (7) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่รัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (8) หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

(เพิ่มปี 2563)

รู้จัก...หุ้นกู้ (Corporate Bond)

ตราสารหนี้ทั้งระยะสั้นและยาว ซึ่งออกโดย **บริษัทเอกชน** เพื่อระดมทุนไปใช้ในการดำเนินกิจการ โดยทั่วไปจะจ่ายดอกเบี้ย 2 งวดต่อปี และไถ่ถอนคืนเมื่อถึงวันครบกำหนดไถ่ถอน

หุ้นกู้จะมีความเสี่ยงจากการที่ผู้ออกหุ้นกู้จะผิดนัดในการจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้น ดังนั้นจึงให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าตราสารหนี้ที่ออกโดย **รัฐบาล** ซึ่งผลตอบแทนส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นก็เพื่อชดเชยความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

1. กรณีแบ่งตามสิทธิในการเรียกร้อง (Priority Claim)

- **หุ้นกูด้อยสิทธิ (Junior Bond)** เมื่อผู้ออกเกิดล้มละลาย ผู้ถือหุ้นกู้ประเภทนี้จะมีสิทธิในอันดับที่ต่ำกว่าเจ้าหนี้สามัญรายอื่นๆ ในการเรียกร้องสินทรัพย์จากผู้ออก แต่ก็สูงกว่าผู้ถือหุ้นปริมสิทธิ และหุ้นสามัญ

หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ (Senior Bond) ผู้ถือหุ้นกู้ประเภทนี้จะมีสิทธิทัดเทียมกับเจ้าหนี้สามัญรายอื่นๆ ในการเรียกร้องสินทรัพย์ทดแทน และสูงกว่าผู้ถือหุ้นกูด้อยสิทธิ หุ้นปริมสิทธิ และหุ้นสามัญ

2. กรณีแบ่งตามการใช้สินทรัพย์ค้ำประกัน

- **หุ้นกู้มีหลักประกัน (Secured Bond)** หุ้นกู้ที่ผู้ออกนำสินทรัพย์ตามที่กำหนดมาค้ำประกันการออกหุ้นกู้ และผู้ถือจะมีปริมสิทธิเต็มทีในสินทรัพย์ ที่วางเป็นประกันนั้น เหนือเจ้าหนี้สามัญรายอื่นๆ ในการเรียกร้องในทางปฏิบัติ จะมีการตั้งบุคคลทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบสินทรัพย์ที่นำมาวางประกัน

- **หุ้นกู้ไม่มีหลักประกัน (Unsecured Bond)** หุ้นกู้ที่ไม่มีสินทรัพย์ใดๆ มาวางเป็นประกันในการออกหุ้นกู้ ซึ่งหากผู้ออกล้มละลาย ต้องทำการแบ่งสินทรัพย์กับเจ้าหนี้รายอื่นตามสิทธิและสัดส่วน

หุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง (structured note) :

- **อนุพันธ์** (ติดต่อ / เกี่ยวเนื่อง) / **แฝง** (แอบ / ซ่อน / หลบ)

เป็นตราสารที่มีความซับซ้อนและความเสี่ยงสูง (ซื้อ - ขาย เปลี่ยนมือได้ยาก มักต้องถือจนครบกำหนด) อีกทั้งมีความแตกต่างจากการลงทุนในหุ้นกู้ทั่วไป

เนื่องจากมูลค่าของหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝงจะขึ้นอยู่กับ**การเคลื่อนไหวของราคา**

หลักทรัพย์ที่ใช้อ้างอิงหรือปัจจัยอื่นซึ่งมีความไม่แน่นอน เช่น **ราคาหุ้น ราคาทอง**

ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ แต่จะมีโอกาสรับผลตอบแทน

สูงกว่าหุ้นกู้ทั่วไป (แต่ก็ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปัจจัยอ้างอิง)

ผู้ถือหุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝงอาจได้รับชำระคืนต้นเงินเป็นเงินสด (เต็มจำนวน /

บางส่วน / ไม่ได้รับคืน) หรือหลักทรัพย์ / สิ่งที่ใช้อ้างอิงตามรูปแบบที่ผู้ออกหุ้นกูกำหนด

pttstation **ราคาน้ำมันวันนี้**

ชนิด	วันที่	พฤษภาคม	ส่วนต่าง
Premium Diesel	28.64	28.64	-
Diesel B7	24.19	24.19	-
Diesel Extra	21.19	21.19	-
Diesel B20	20.94	20.94	-
เบนซิน	30.16	30.66	+0.50
Gasohol 95	22.75	23.25	+0.50
Gasohol 91	22.48	22.98	+0.50
E20	21.24	21.74	+0.50
E85	18.54	18.84	+0.30

ดูฉบับเต็มได้ที่ 6 มกราคม 2564 เวลา 05:00 น. เป็นต้นไป

หุ้นกู้ไม่กำหนดอายุไถ่ถอน / หุ้นกู้ชั่วนิรันดร์ (Perpetual Bond)

เป็นตราสารหนี้ที่ให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าตราสารหนี้ทั่วไป เนื่องจากตราสารหนี้ชนิดนี้มีความเสี่ยงที่ค่อนข้างสูง โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ

1. ไม่มีกำหนดวันครบกำหนดอายุไถ่ถอนเหมือนตราสารหนี้ทั่วไป ทำให้ผู้ลงทุนอาจจะได้รับเงินต้นคืนที่ช้า ซึ่งใกล้เคียงกับลักษณะของตราสารทุน
2. ส่วนใหญ่จะมีกำหนดให้ผู้ออกมีสิทธิไถ่ถอนคืนก่อนกำหนดในช่วง 5 ปีแรก
3. กำหนดเงื่อนไขที่สามารถเลื่อนการจ่ายดอกเบี้ยออกไปได้เรื่อยๆ แม้บริษัทผู้ออกจะมีกำไรหรือมีปัญหาทางการเงินก็ตาม
4. เป็นหุ้นกู้ด้อยสิทธิ หากผู้ออกตราสารล้มละลาย ผู้ถือหุ้นกู้จะมีสิทธิเรียกร้องการชำระคืนหลังจากตราสารหนี้ที่มีประกัน และตราสารหนี้ไม่ด้อยสิทธิ
5. หากผู้ถือหุ้นกู้ต้องการเงินคืน จะทำได้เพียงการขายออกในตลาดรองเท่านั้น ซึ่งราคาขายอาจสูงหรือต่ำกว่าราคาต้นทุนที่ซื้อ

สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit rating Agency : CRA)

บริษัทซึ่งทำหน้าที่ให้บริการจัดอันดับคุณภาพและความเสี่ยงของตราสารหนี้ หรือของบริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ ในการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของ ตราสารหนี้ จะพิจารณาระดับความสามารถของบริษัทผู้ออกตราสารที่จะชำระคืนเงินต้นและชำระดอกเบี้ยได้ตามเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ผลการจัดอันดับจะเผยแพร่ให้คนทั่วไปได้ทราบ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนหรือประโยชน์อย่างอื่น อันดับความน่าเชื่อถือจะแสดงเป็นสัญลักษณ์ตัวอักษร โดยเริ่มจากความน่าเชื่อถือ ระดับสูงสุดไปจนถึงระดับต่ำสุด เช่น อาจจะใช้สูงสุด AAA ไปจนต่ำสุดที่ D การจัดตั้ง Credit Rating Agency จะต้องได้รับใบอนุญาตจาก ก.ล.ต.

CRA ที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ในการจัดอันดับหุ้นกู้ในประเทศ

- **TRIS Rating Co., Ltd.** และ **Fitch Ratings (Thailand) Limited**

ในการประเมิน CRA จะมีการระบุ เหตุผลประกอบการจัดอันดับ รวมถึงแนวโน้มอันดับเครดิตในอนาคต (rating outlook) ของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ด้วย

Investment Grade : TRIS Rating (อาจต่อท้าย + หรือ -)

AAA

เป็นอันดับเครดิตสูงสุดและมีความเสี่ยงต่ำที่สุด มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์สูงสุด ความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อขนาดน้อยมาก

AA

มีความเสี่ยงต่ำมาก มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์สูงมาก แต่อาจได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ และเศรษฐกิจมากกว่าอันดับเครดิตที่สูงกว่า

A

มีความเสี่ยงในระดับต่ำ มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์สูง แต่อาจได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ และเศรษฐกิจมากกว่าอันดับเครดิตที่สูงกว่า

BBB

มีความเสี่ยงและมีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์ปานกลาง ความผันผวนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจอาจมีผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลงเมื่อเทียบกับอันดับเครดิตที่สูงกว่า

Speculative Grade

BB

มีความเสี่ยงในระดับสูง มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์ต่ำกว่าระดับปานกลาง และจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจค่อนข้างชัดเจน มีปัจจัยที่คุ้มครองเจ้าหนี้ต่ำกว่าอันดับเครดิตที่สูงกว่า

B

มีความเสี่ยงในระดับสูงมาก มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์ต่ำ และอาจจะหมดความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางธุรกิจและเศรษฐกิจ

C

มีความเสี่ยงในการผิดชำระหนี้สูงกว่าอันดับเครดิตในระดับที่สูงกว่า เพราะความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นต้องอาศัยเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยทางธุรกิจ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงของเงื่อนไขต่างๆ จะส่งผลกระทบอย่างมาก

SD

ผู้ออกตราสารหนี้ที่ภาระหนี้บางส่วนอยู่ในสถานะผิดนัดชำระหนี้ แต่ยังคงสามารถชำระหนี้ให้กับภาระหนี้อื่นๆ ต่อได้

D

เป็นระดับที่อยู่ในสถานะผิดนัดชำระหนี้ โดยผู้ออกตราสารหนี้ไม่สามารถชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นได้ตามกำหนด

การจัดอันดับเครดิต ตราสารหนี้ระยะสั้น 6 ระดับ

T1

ผู้ออกตราสารหนี้มีสถานะทั้งด้านการตลาดและการเงินที่แข็งแกร่งในระดับดีมาก มีสภาพคล่องที่ดีมาก ผู้ลงทุนจะได้รับความคุ้มครองจากการผิดนัดชำระหนี้ที่ดีกว่าอันดับเครดิตในระดับอื่น

T2

ผู้ออกตราสารหนี้มีสถานะทั้งทางด้านการตลาดและการเงินที่แข็งแกร่งในระดับดี และมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นในระดับที่น่าพอใจ

T3

ผู้ออกตราสารหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นในระดับที่ยอมรับได้

T4

ผู้ออกตราสารหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นที่ค่อนข้างอ่อนแอ

SD

ผู้ออกตราสารหนี้ที่ภาระหนี้บางส่วนอยู่ในสถานะผิดนัดชำระหนี้ แต่ยังคงสามารถชำระหนี้ให้กับภาระหนี้ อื่นๆต่อไปได้

D

ผู้ออกตราสารหนี้ที่ภาระหนี้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดอยู่ในสถานะผิดนัดชำระหนี้ หรือตราสารหนี้ที่อยู่ในสถานะผิดนัดชำระหนี้

เหตุผลที่สหกรณ์ลงทุนผ่านกองทุนส่วนบุคคลมากขึ้น

มีข้อตกลงตามสัญญา สามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือรายละเอียดการลงทุน เช่น ลงทุนตามกฎหมายสหกรณ์มาตรา 62 / การสร้างผลตอบแทน การจ่ายค่าธรรมเนียม

กรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ต่างๆ เป็นชื่อของสหกรณ์ผู้ลงทุน แต่จะมีระบุชื่อบริษัทจัดการควบคุมไปด้วย เพื่อแสดงสิทธิ์ในการบริหารจัดการสินทรัพย์ให้ผู้ลงทุน

ลงทุนในกลุ่มหุ้นรัฐวิสาหกิจที่มั่นคง เช่น MCOT / PPT และธนาคารพาณิชย์เท่านั้น

บลจ. มีกลยุทธ์ / มีประสบการณ์ในการลงทุน บริหารเงินลงทุนแบบมืออาชีพ ข้อตอนปรับราคาลง ขายเมื่อราคาขึ้น รวดเร็ว ทันกาล

มีผู้ดูแลติดตามผลการดำเนินงานและสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ลดภาระ ลดเวลาในการติดตาม การลงทุนของสหกรณ์ ตลอดจนการซื้อขายหลักทรัพย์

แนวทางการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์

กรณีที่สหกรณ์มีเงินสดส่วนเกินจากการให้สินเชื่อและได้มีการสำรองสภาพคล่องไว้เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนแล้ว สหกรณ์อาจพิจารณานำเงินไปลงทุนในตราสารทางการเงิน เช่น พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ หุ้นกู้ ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วแลกเงิน หรือการลงทุน
อย่างอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด **ซึ่งตราสารแต่ละประเภทจะมีอัตราผลตอบแทนอายุ
ครบกำหนดไถ่ถอน และความเสี่ยงในการลงทุนแตกต่างกัน** ดังนั้น ในการวิเคราะห์
การลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้นหรือระยะยาวนั้น สหกรณ์ควรเลือกประเภทตราสารทาง
การเงินที่จะลงทุนให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยพิจารณาปัจจัยสำคัญต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องประกอบการตัดสินใจลงทุน

ปัจจัยการพิจารณาตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์

1. อัตราผลตอบแทน
2. ปริมาณเงินที่จะลงทุนและระยะเวลาการลงทุน
3. ความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน
  - 3.1 ความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้หรือไม่สามารถชำระหนี้เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน
  - 3.2 ความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อ
  - 3.3 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย
  - 3.4 ความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องในการซื้อขาย

ปัจจัยการพิจารณาตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์

1. อัตราผลตอบแทน

ผลตอบแทนหรือดอกเบี้ยที่สหกรณ์จะได้จากการถือหลักทรัพย์จะคิดเป็นร้อยละต่อปี **กรณีที่สหกรณ์ต้องเสียภาษีจากผลตอบแทนที่ได้รับ** สหกรณ์ควรคิดเป็นอัตราผลตอบแทนหลังหักภาษีด้วย และต้องมีการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นด้วย

2. ปริมาณเงินที่จะลงทุนและระยะเวลาการลงทุน

สหกรณ์ควรพิจารณากระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของสหกรณ์และสภาพคล่องขั้นต่ำที่สหกรณ์ต้องดำรงไว้จำนวนหนึ่งเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ส่วนปริมาณเงินที่จะลงทุน สหกรณ์จะทราบได้โดยการจัดทำแผนงบประมาณเงินสด เพราะงบประมาณเงินสดจะทำให้สหกรณ์ทราบว่าจะมีจำนวนเงินสดส่วนเกินในช่วงเวลาใดและเป็นปริมาณเงินโดยประมาณเท่าใด นอกจากนี้ก็ต้องวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าของผลตอบแทนที่ได้รับกับอายุการไถ่ถอนคืนและความเสี่ยง กล่าวคือตราสารหนี้ที่มีอายุไถ่ถอนยาว จะให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าตราสารหนี้ที่มีอายุไถ่ถอนสั้นกว่า เนื่องจากตราสารหนี้ที่มีอายุไถ่ถอนยาวกว่าย่อมเผชิญกับความไม่แน่นอนมากกว่าตราสารหนี้ระยะสั้น

3. ความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน

3.1 ความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้หรือไม่สามารถชำระหนี้เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน

เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกรณีที่ผู้ออกตราสารอาจไม่สามารถชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นได้ตามเวลาที่กำหนด หุ้นกู้ที่ออกโดยธุรกิจที่เป็นอุตสาหกรรมหรือบริการ จะมีความเสี่ยงมากกว่าหุ้นกู้ที่ออกโดยธนาคาร ขณะที่ตราสารระยะยาวจะมีโอกาสผันผวนมากกว่าตราสารระยะสั้น การพิจารณาว่าผู้กู้สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขหรือไม่ อาจพิจารณาจากการบริหารสภาพคล่อง การทำกำไร ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ การแข่งขันในอุตสาหกรรม ความเสี่ยงทางธุรกิจ และความเสี่ยงทางการเงิน ภัยธรรมชาติ หรือการถูกครอบงำกิจการ เป็นต้น

3.2 ความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อ

เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น ซึ่งทำให้อำนาจซื้อของเงินจำนวนเท่าเดิมลดลง ดังนั้น สหกรณ์ที่ลงทุนในตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนในอัตราคงที่ จะมีความเสี่ยงจากเงินเฟ้อมากกว่า การลงทุนในตราสารที่ให้ผลตอบแทนแบบลอยตัว ถึงแม้ว่าการออกหลักทรัพย์ต่างๆ จะกำหนดอัตราผลตอบแทนโดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากเงินเฟ้อไว้แล้วก็ตาม แต่ก็อาจมีความผันผวนทางเศรษฐกิจ

3. ความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน

3.3 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาด ซึ่งมีผลทำให้ราคาของตราสารหนี้จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด

3.4 ความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องในการซื้อขาย

เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากความนิยมหรือปริมาณการซื้อขายตราสารหนี้ในตลาดเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถซื้อขายตราสารในช่วงเวลาและราคาที่เหมาะสมได้ หรือหากจะต้องซื้อขายจริงต้องมีการเพิ่มหรือลดราคา เพื่อดึงดูดให้มีการตกลงซื้อขายเกิดขึ้น ตราสารใดที่สามารถขายได้ในระยะเวลาอันสั้น และในราคาใกล้เคียงราคาตลาด จะถือว่ามีความคล่องตัวในการซื้อขายสูง

ข้อควรระวังในการวางแผนการลงทุน

1. ไม่ควรวางแผนการลงทุนในธุรกรรมที่สทกรณไม่ถนัด หรือไม่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ถ้าจะดำเนินการต้องวางแผนเตรียมความพร้อม ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ การบริหารจัดการด้านต่างๆ เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน การคิดระยะเวลาคืนทุน
2. การตัดสินใจลงทุนต้องมีข้อมูลในการพิจารณา มิใช่ตัดสินใจ โดยใช้ความพอใจของเสียงส่วนใหญ่
3. ต้องรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกส่วนรวม มิใช่รักษาผลประโยชน์แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นการเฉพาะ
4. ผลตอบแทนมองในระยะยาว แต่ความเสียหายต้องมองระยะสั้น

รายงานการประเมินเสถียรภาพระบบการเงินไทย ปี 2562 โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย

**แนวทางการยกระดับ
การกำกับดูแลความเสี่ยง
จากสหกรณ์ออมทรัพย์
หน้า 26 -31 (เอกสาร)**

**หมายเหตุ : ปี 2563
ไม่มีการวิเคราะห์สหกรณ์ออมทรัพย์**

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์

พฤติกรรม search for yield ผ่านสหกรณ์ออมทรัพย์ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง สินทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ยังขยายตัวในอัตราที่สูง แม้ชะลอลงบ้างจากช่วงก่อนหน้านี้ ขณะที่การเชื่อมโยงกันในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์มีมากขึ้น ผ่านการกู้ยืมและรับฝากเงินระหว่างกัน ซึ่งอาจเป็นช่องทางสำคัญในการส่งผ่านความเสี่ยงในระบบสหกรณ์ ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องเร่งยกระดับการกำกับดูแลระบบสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความสำคัญเชิงระบบที่เพิ่มขึ้นและต้องเร่งผลักดันกฎกระทรวงประกอบพระราชบัญญัติสหกรณ์ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ด้านการลงทุน การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตและสภาพคล่อง การก่อกวนของลูกหนี้ออมทรัพย์ในภาคครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์และธรรมาภิบาล และยังต้องติดตามสหกรณ์ออมทรัพย์โดยเฉพาะกลุ่มที่ขาดสภาพคล่องซึ่งอาจมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่อ)

แม้การเติบโตของสินทรัพย์ของระบบสหกรณ์ออมทรัพย์มีแนวโน้มชะลอลง **สหกรณ์ออมทรัพย์** **ยังคงขยายการลงทุนในหลักทรัพย์ในอัตราค่อนข้างสูง** เนื่องจากมีเงินไหลเข้าสหกรณ์ออมทรัพย์จำนวนมากทั้งในรูปของค่าหุ้นและ เงินฝากของสมาชิก ซึ่งคาดหวังจะได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินฝากธนาคาร ณ เดือน ก.ย. 2562 ระบบสหกรณ์ออมทรัพย์มีสินทรัพย์รวม 3 ล้านล้านบาท เติบโตร้อยละ 4.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งชะลอลงจากที่เติบโต ร้อยละ 6 ในปี 2561 ขณะที่**เงินรับฝากจากสมาชิกและส่วนทุนยังมีอัตราการเติบโตค่อนข้างสูงที่ร้อยละ 10.7 และร้อยละ 6.2** จากช่วงเดียวกันของปีก่อนตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราการเติบโตในปี 2560 และ 2561 **และเป็นอัตราการขยายตัวที่ค่อนข้างสูง** เมื่อเทียบกับเงินรับฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ที่เติบโตเพียง **ร้อยละ 5.2** จากช่วงเดียวกันของปีก่อน สะท้อนว่าสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ยังมีพฤติกรรมการแสวงหาผลตอบแทนด้วยการฝากเงินและลงทุนในระบบสหกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่อ)

เงินรับฝากจากสมาชิกและส่วนทุนที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับ **เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.4** จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่ง โดยเฉพาะสหกรณ์กลุ่มที่มีสภาพคล่องส่วนเกินนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างผลตอบแทนที่สูงขึ้นให้แก่สมาชิก และภายใต้ภาวะที่อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอยู่ในระดับต่ำ สหกรณ์ออมทรัพย์มีแนวโน้ม **ลดการถือครองตราสารหนี้ภาครัฐ และหันไปเพิ่มการลงทุนในตราสารหนี้ภาคเอกชนเพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทน** แม้เงินลงทุนในหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์จะเป็นตราสารหนี้ที่มีคุณภาพดี ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การลงทุนที่กำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์ลงทุนได้เฉพาะตราสารหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำ อาทิ หลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน และตราสารหนี้ภาคเอกชนที่มีอันดับความน่าเชื่อถือระดับดี (A- ขึ้นไป)

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่อ)

แต่การที่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นำเงินมาฝากและซื้อหุ้นสหกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ปล่อยเงินกู้เพิ่มได้ไม่มากนัก ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องพยายามหาแหล่งลงทุนที่จะสร้างผลตอบแทนให้ได้ตามที่สมาชิกคาดหวัง เช่น เลือกลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาวมากขึ้น หากกรรมการและบุคลากรของสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่มีความรู้ ความเข้าใจถึงความเสี่ยงในการลงทุนและการบริหารความเสี่ยงที่ดีพอ อาจทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์เลือกลงทุน โดยมุ่งเน้นให้ได้อัตราผลตอบแทนสูง โดยมีได้คำนึงถึงความเสี่ยง หรือประเมินความเสี่ยงต่ำกว่าที่ควร ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีกรรมการและบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการเงินและการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน รวมทั้งควรมีการกำหนดเขตการลงทุนในหลักทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อจำกัดผลกระทบที่อาจเกิดกับเงินฝากและส่วนทุนของสมาชิก หากมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการลงทุน

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่อ)

นอกจากนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์ยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชนที่เป็นสมาชิกด้วย โดยมีสัดส่วนร้อยละ 16 ของหนี้ที่ภาคครัวเรือนกู้ยืมจากแหล่งในระบบ ณ ไตรมาสที่ 3 ปี 2562 ซึ่งสูงเป็นอันดับสามรองจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ทั้งนี้ การกู้ยืมดังกล่าวทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มที่ขาดสภาพคล่อง หรือกลุ่มที่มีสมาชิกที่ต้องการกู้ยืมเงินเป็นจำนวนมากเกินกว่าจำนวนค่าหุ้นและเงินฝากที่สหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับจากสมาชิก ต้องพึ่งพาเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นหรือสถาบันการเงินอื่น โดย ณ เดือน ก.ย. 62 การรับฝากและกู้ยืมดังกล่าวมีสัดส่วนเฉลี่ยประมาณร้อยละ 30 ของหนี้สินรวมส่วนทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มที่ขาดสภาพคล่อง ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงใกล้เคียงกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หากสหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มนี้ไม่มีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัว อาจมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบด้านความสามารถในการต่ออายุเงินกู้ และมีต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้นในระยะต่อไป รวมถึงอาจมีปัญหากการจ่ายเงินคืนแก่ผู้ฝากเงินได้ หากสมาชิกมีความต้องการถอนเงินจำนวนมาก

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่อ)

สหกรณ์ออมทรัพย์จึงควรมีสินทรัพย์สภาพคล่องในระดับหนึ่งที่จะสามารถรองรับการถอนเงินฝากของสมาชิกได้ รวมทั้งการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ ควรมีหลักเกณฑ์กำหนดระดับการก่อกำหนดของสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ให้สูงเกินควรและกำหนดเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกที่เหมาะสม เช่น กำหนดระยะเวลาการกู้ยืม อายุสูงสุดของลูกหนี้ที่จะสามารถกู้ยืมเงินได้ สัดส่วนการผ่อนชำระหนี้ต่อรายได้ รวมทั้งไม่สนับสนุนให้มีการกู้หนี้ยืมสินซ้ำเพื่อลดการสะสมความเสี่ยงในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ นอกจากนี้ ปริมาณเงินฝากและเงินให้กู้ยืมกันระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **สะท้อนว่ามีความเชื่อมโยงภายในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์มากขึ้น** โดย ณ สิ้นเดือนกันยายนปี 2562 สหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินฝากและเงินให้กู้ยืมระหว่างกันทั้งสิ้น 395 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่อ)

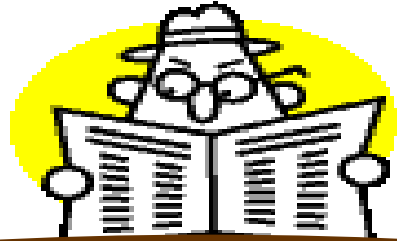
ภายใต้ความเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เพิ่มมากขึ้นผ่านการฝากเงินและให้กู้ยืมเงินระหว่างกัน ความเสี่ยงจากฐานะทางการเงินและสภาพคล่องของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง อาจกระทบต่อความมั่นคงของระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ด้วย กล่าวคือ หากสหกรณ์ออมทรัพย์ขาดธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดี เช่น ปล่อยกู้โดยมิได้พิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้อย่างรอบคอบ ขาดธรรมาภิบาลในการปล่อยกู้หรือลงทุนในโครงการที่มีการทุจริตหรือมีลักษณะเอื้อประโยชน์แก่บุคคลกลุ่มใดเป็นพิเศษ อาจทำให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้และเงินที่ปล่อยกู้ หรือนำไปลงทุนไม่ได้รับชำระคืนเต็มจำนวน ซึ่งจะกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสร้างความเสียหายแก่ส่วนทุนและเงินฝากของสมาชิกได้ โดยนอกจากจะทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งนั้น เกิดปัญหาสภาพคล่องแล้ว ปัญหาอาจจะลุกลามไปสหกรณ์อื่นที่เป็นเจ้าหนี้ และส่งผลต่อความเชื่อมั่นของระบบสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นวงกว้างได้

บทที่ 4 แนวทางการยกระดับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากสหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่อ)

หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งผลักดันให้หลักเกณฑ์ภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ฉบับใหม่มีผลบังคับใช้โดยเร็ว โดยเฉพาะเกณฑ์ด้านการลงทุนการบริหารจัดการ ความเสี่ยงด้านเครดิตและสภาพคล่อง การก่อหนี้ของลูกหนี้สมาชิก และธรรมาภิบาล รวมทั้งติดตามสหกรณ์ออมทรัพย์โดยเฉพาะกลุ่มที่ขาดสภาพคล่อง ซึ่งอาจมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ตลอดจนผลักดันให้สหกรณ์ออมทรัพย์รายงานข้อมูลที่เป็นต่อการดูแลความเสี่ยงในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์แก่หน่วยงานกำกับดูแลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ในเวลาที่เหมาะสม เพื่อดูแลความเสียหายในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ และช่วยลดโอกาสในการเกิดความเสียหายที่อาจจะลุกลามในระบบสหกรณ์ ออมทรัพย์และส่งผลกระทบต่อไปยังภาคการเงินส่วนอื่น ๆ ได้

เครื่องมือ...บริหารเงินทุน

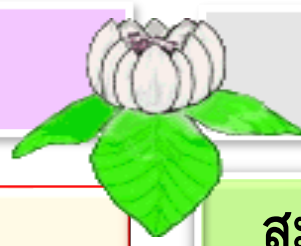

1. วิเคราะห์ความเหมาะสม
ของแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน

การตัดสินใจลงทุน

การจัดการเงินทุน (โครงสร้างเงินทุน)

ให้สินเชื่อ

สมาชิก ม. 46 (6)

สหกรณ์อื่น ม. 46 (8)

ฝากหรือลงทุน

ฝาก ม. 62 (1 - 2)

ลงทุน ม. 62 (3 -6)

ลงทุน ม. 62(7) : คพช
ประกาศ 17 พ.ย. 2563

การดำเนินธุรกิจ : ดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์สมาชิก
ม. 33 วรรคแรก และ ม. 46 (1 ,7)

สะสมค่าหุ้น ม. 42
และ 43(5)

เงินรับฝาก ม. 46(5)
และ ม. 62 (1)

เงินกู้ยืม ม. 46(7)
และ ม. 47

กำไรสุทธิ

สมาชิก ม. 33 (3)

สหกรณ์อื่น ม. 62 (5)

สมาชิก ม. 46 (5)

สหกรณ์อื่น ม. 62 (1)

ฌาปนกิจ ม. 46 (5)

นิติบุคคล ม. 46(5)

สหกรณ์อื่น ม. 46 (8)

กพส. ม. 27

สถาบันการเงินและ อื่นๆ ม.46(7)

จัดสรรตาม มาตรา 60

แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน

การตัดสินใจลงทุน

การตัดสินใจนำเงินทุนไปใช้ แบ่งเป็น 2 ทาง คือ ใช้ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งจะช่วยให้สหกรณ์มีสภาพคล่องสูง แต่จะให้ผลตอบแทนหรือกำไรต่ำกว่า เมื่อเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งจะให้ผลตอบแทนที่สูง

- การให้เงินกู้แก่สมาชิก / สหกรณ์อื่น
- การนำฝากสหกรณ์ / ธนาคาร
- การซื้อหุ้น ชสอ. / ธนาคาร
- ลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ เช่น พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ หุ้นทุนธนาคาร / เอกชน ฯลฯ
- ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

การจัดการเงินทุน (โครงสร้างเงินทุน)

ควรเป็นแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำที่สุดและความเสี่ยงต่ำที่สุด โดยเงินทุนจะได้มาจากหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งจะมีต้นทุนในรูปของดอกเบี้ยจ่ายซึ่งจะต่ำกว่าเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีต้นทุนในรูปของเงินปันผล

- ทุนสำรอง
- ทุนสะสมต่างๆ ตามข้อบังคับ
- ทุนเรือนหุ้น
- เงินรับฝากจากสมาชิก / สหกรณ์อื่น
- เงินกู้ยืมจากสหกรณ์อื่น / สถาบันการเงิน
- เงินเบิกเกินบัญชี ฯลฯ

กฎ ระเบียบเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ : ด้านเงินรับฝาก (ต้องได้รับความเห็นชอบจาก นทส.)

★ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ม.46 (5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำ จากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น หรือสมาคมงานกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน (เพิ่มเติม พ.ศ. 2553) หรือนิติบุคคล ซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้น เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน (เพิ่มเติม พ.ศ. 2562) ทั้งนี้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

★ ประมวลรัษฎากร สหกรณ์มีหน้าที่หักดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำ ณ ที่จ่าย 15 % และนำส่งภาษี เว้นแต่ดอกเบี้ยเงินฝากและผลตอบแทนเงินฝากที่เกิดจากการฝากเงินเป็นรายเดือนติดต่อกันมีระยะเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่เดือน นับแต่วันที่เริ่มฝาก โดยมียอดเงินฝากแต่ละคราวเท่ากันแต่ไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาทต่อเดือน และรวมทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกแสนบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

★ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สหกรณ์มีหน้าที่รายงานธุรกรรมทางการเงิน เมื่อมีการฝากถอนเงินรับฝากตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป (แนวปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ ตุลาคม 2562)

★ พระราชบัญญัติ ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ลำดับฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

★ ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ไม่เกินร้อยละ 4.00 ต่อปี ลงวันที่ 29 เมษายน 2564 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564

กฎ ระเบียบเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ : ด้านเงินกู้ยืม

★ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 47 : การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ จะต้องจำกัดอยู่ภายในวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ

★ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 30 เมษายน 2561 **ณ 13 พ.ย. 2564**

- ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ คือ ใช้วงเงินการกู้ยืมของสหกรณ์ ไม่เกิน 1.5 เท่า ของทุนเรือนหุ้นร่วมกับทุนสำรองของสหกรณ์
- ประเภทสหกรณ์ร้านค้า คือ ใช้วงเงินการกู้ยืมของสหกรณ์ ไม่เกิน 10 เท่า ของทุนเรือนหุ้นร่วมกับทุนสำรองของสหกรณ์
- ประเภทสหกรณ์การเกษตร ประมง นิคม บริการ เครดิตยูเนียน คือ ใช้วงเงินการกู้ยืมของสหกรณ์ ไม่เกิน 5 เท่า ของหุ้นรวมทุนสำรอง

ร่าง ประกาศกฎกระทรวง ตามกฎหมายมาตรา 89 /2(5) การรับฝากเงิน การก่อหนี้ และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน สำหรับ สหกรณ์ออมทรัพย์ ก่อหนี้ผูกพันได้ ไม่เกิน 1.5 เท่าของทุนเรือนหุ้นบวกทุนสำรอง

★ ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกัน เป็นกรณีพิเศษ ลงวันที่ 27 เมษายน 2563 (ช่วงสถานการณ์ โควิด 19)

กฎ ระเบียบเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ : ด้านเงินฝากสหกรณ์อื่น

★ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 ข้อ 16 - 17 :
ประมาณการค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญ **บังคับใช้ 10 ตุลาคม 2563**

★ หนังสือ กตส. ที่ 0404/ ว 70 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2559 เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีและการแสดงความเห็น
ต่องบการเงิน กรณีสหกรณ์นำเงินฝากไว้กับสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด

การประมาณการค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัย

1. มีกำหนดชำระคืนแล้ว แต่ผู้รับฝาก
ไม่สามารถจ่ายคืนเงินฝากได้

สหกรณ์ผู้ฝากต้องรายงานเงินฝากที่ถอนไม่ได้
ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ
- ตั้งค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญ
เต็มจำนวนที่ถอนคืนไม่ได้

2. ผู้รับฝากมีขาดทุนสะสมเกินกึ่งหนึ่งของทุนเรือนหุ้น
และมีข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าขาดสภาพคล่อง

กรณี ไม่ได้จัดทำแผนการปรับปรุง การดำเนินงาน
ให้ตั้งค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญเต็มจำนวน

กรณีผู้รับฝากอยู่ระหว่างการจัดทำแผนการปรับปรุง
การดำเนินงานตามคำสั่ง นทส. ให้ทยอยตั้งค่าเผื่อ
เงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญตามระยะเวลาที่กำหนด

กฎ ระเบียบเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ : ด้านเงินให้กู้ยืม

พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (2553 และ 2562

- ★ มาตรา 46 (6) ให้สมาชิกกู้ยืม
- ★ มาตรา 46 (8) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- ★ มาตรา 89 /2 (4) เรื่อง การให้กู้และการให้สินเชื่อ และ 89/2(10) เรื่อง การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง

- ★ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 **ข้อ 25 - 32** **ปี 2563**
อาทิ การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ /การตัดจำหน่ายหนี้สูญ และที่ดินแทนการชำระหนี้ ข้อ 50 - 52 **บังคับใช้ 10 ตุลาคม 2563**
- ★ ประกาศ นทส. ลวท. 30 มีนาคม 2563 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินและการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ (การถือหุ้นของสมาชิก /การผ่อนผันชำระหนี้ของสมาชิก /การลดดอกเบี้ย การขยายเวลา การพักชำระหนี้ / การปรับโครงสร้างหนี้)
- ★ ประกาศ นทส. ลวท.2 เมษายน 2563 เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินและการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์
- ★ หนังสือ กตส. ที่ 0404/ ว 27 12 พฤษภาคม 2563 วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับลูกหนี้ตามมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินและการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

กฎระเบียบเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ : ด้านเงินให้กู้ยืม (ต่อ)

ปี 2563 (ต่อ)

- ★ หนังสือ กสส.1115/1212 ลวท.11 ก.พ..63 แนวทางปฏิบัติในการกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ (เงินสงเคราะห์ศพที่ได้จากการเป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ไม่อาจถือหลักประกัน สำหรับการกู้เงินจากสหกรณ์ /การจัดสวัสดิการหรือกองทุนสวัสดิการต่างๆที่เข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตาม พ.ร.บ.ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และประกันวินาศภัย ตาม พ.ร.บ. ประกัน วินาศภัย พ.ศ. 2535)
- ★ หนังสือ กสส.1115/5623 ลวท.29 มิ.ย.63 การกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ที่ขัดต่อกฎหมาย รongนายทะเบียนสหกรณ์เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่หรือมติที่ประชุมกรรมการ/ สั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

รอ

ร่าง ประกาศกฎกระทรวง ตามกฎหมายมาตรา 89 /2(4) การให้กู้และการให้สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์
เครดิตยูเนียน พ.ศ. ....กำหนด **เงินกู้ฉุกเฉิน ไม่เกิน 12 งวด / สามัญ ไม่เกิน 150 งวด / พิเศษ ไม่เกิน 360 งวด /**
ปรับโครงสร้างหนี้ ไม่เกิน 240 งวด และให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม ชำระหนี้ ไม่เกิน 60 งวด

กฎระเบียบเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ : ด้านเงินลงทุน

พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 62 : เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ตาม (1) - (7)

ประกาศ คพช. วันที่ 17 พ.ย. 2563 : ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

กฎกระทรวง การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2564 (10 ก.พ. 2564)

สหกรณ์ขนาดใหญ่ - หมวด 2 : อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการและผู้จัดการ

ข้อ ๕ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๑/๑ ให้คณะกรรมการของสหกรณ์ขนาดใหญ่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๗) กำหนดนโยบายและแผนเกี่ยวกับการฝาก การลงทุน การกู้ยืมจากสหกรณ์อื่นและสถาบันการเงิน และการค้าประกันเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์พิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๗ สหกรณ์ที่มีสัดส่วนการลงทุนมากกว่าร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองหรือเงินลงทุนมากกว่าหนึ่งพันล้านบาท ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการการลงทุน เพื่อจัดทำนโยบายและแผนการลงทุนเสนอต่อคณะกรรมการและที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ รวมทั้งดูแลและจัดการลงทุนให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการลงทุนดังกล่าว

ให้คณะอนุกรรมการการลงทุนตามวรรคหนึ่ง มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น

ข้อ กฎกระทรวง มาตรา 89/2 (8) การฝากเงินหรือการลงทุน

กฎแห่งความสอดคล้องกับการบริหารแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์

กฎแห่งความสอดคล้องกันเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณากำหนดสัดส่วนเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ ของสหกรณ์ (โครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์) และโครงสร้างการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ของสหกรณ์ โดยยึดหลักการที่ว่า **“การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนระยะสั้นและระยะยาวควรมีความสอดคล้องกับความต้องการใช้เงินทุน”** หมายความว่า หากสหกรณ์จำเป็นต้องใช้เงินทุนในสินทรัพย์ระยะยาวเป็นเงินให้กู้แก่สมาชิกระยะยาวเป็นจำนวนมาก ก็ควรจัดหาเงินทุนส่วนใหญ่จากแหล่งเงินทุนระยะยาว ในทางตรงกันข้ามสหกรณ์ใดที่มีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมาก ก็ควรจัดหาเงินทุนส่วนใหญ่จากแหล่งเงินทุนระยะสั้น เพื่อป้องกันปัญหาการขาดสภาพคล่อง **โดยทั่วไปสหกรณ์ไม่ควรจะปล่อยให้มีการใช้เงินทุนที่ไม่สอดคล้องกัน (Mismatch) เกินกว่าร้อยละ 5 -10 ของมูลค่าสินทรัพย์ในแต่ละเวลา**

ตัวอย่างจริง

การวิเคราะห์งบการเงิน : แนวตั้ง

สหกรณ์ออมทรัพย์ แสงตะวัน จำกัด (เงินขาด)

ปีบัญชี 31 ธันวาคม

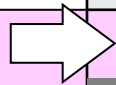
แหล่งที่มาของเงินทุน (หนี้สินและทุน)	ปี 2561		ปี 2560	
	% ทุกรายการ	% กลุ่มหนี้สิน	% ทุกรายการ	% กลุ่มหนี้สิน
◆ เงินกู้ยืมระยะสั้น	3.44	5.89	30.53	52.52
◆ ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	4.74	8.13	1.95	3.35
◆ เงินรับฝาก - สมาชิก	8.22	14.10	7.89	13.58
- สหกรณ์อื่น	15.93	27.33	6.30	10.82
◆ หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.01	0.02	0.02	0.03
รวมหนี้สินหมุนเวียน	32.34	55.47	46.69	80.30
◆ เงินกู้ยืมระยะยาว	25.84	44.33	11.34	19.51
◆ สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	0.12	0.20	0.11	0.19
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	25.96	44.53	11.45	19.70
รวมหนี้สินทั้งสิ้น (ร้อยละ)	58.30	100.00	58.15	100.00
(บาท)	3,251,490,835.06		2,895,689,081.05	

แบบทุกรายการ →

เฉพาะกลุ่ม

แหล่งที่มาของเงินทุน (หนี้สินและทุน)	ปี 2561		ปี 2560	
	% ทุกรายการ	% กลุ่มหนี้สิน	% ทุกรายการ	% กลุ่มหนี้สิน
รวมหนี้สินทั้งสิ้น (ร้อยละ)	58.30	100.00	58.15	100.00
(บาท)	3,251,490,835.06		2,895,689,081.05	
ทุนของสหกรณ์	% ทุกรายการ	% กลุ่มทุน	% ทุกรายการ	% กลุ่มทุน
◆ ทุนเรือนหุ้น	32.23	77.29	32.29	77.14
◆ ทุนสำรอง	5.87	14.07	5.92	14.16
◆ ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่น ๆ	0.12	0.28	0.03	0.08
◆ กำไรสุทธิประจำปี	3.48	8.36	3.61	8.62
รวมทุนของสหกรณ์ (ร้อยละ)	41.70	100.00	41.85	100.00
(บาท)	2,325,912,310.02		2,084,164,313.05	
รวมหนี้สินและทุน : ทุนดำเนินงาน (ร้อยละ)	100.00		100.00	
(บาท)	5,577,403,145.08		4,979,853,394.13	

แบบทุกรายการ

100.00
5,577,403,145.08

แหล่งใช้ไปของเงินทุน (สินทรัพย์)	2561 (%)	ปี 2560 (%)
◆ เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2.35	0.55
◆ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ - สอ.ครู	0.91	0.00
◆ เงินให้กู้ยืม - ระยะสั้นสุทธิ	4.90	5.08
◆ สินทรัพย์แทนการชำระหนี้รอจำหน่าย	0.24	0.14
◆ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ	0.06	0.07
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	8.46	5.84
◆ เงินลงทุนระยะยาว	0.87	0.27
◆ เงินให้กู้ยืมระยะยาว	90.75	93.42
◆ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ	0.43	0.47
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	91.54	94.16
รวมสินทรัพย์ (ร้อยละ) (ล้านบาท)	100.00 5,577,403,145.08	100.00 4,979,853,394.13

**แบบ
ทุกรายการ**

รายการทางการเงิน : งบกำไรขาดทุน	ปี 2561		ปี 2560	
	บาท	%	บาท	%
♦ รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทน	347,713,991.42	100.00	317,471,777.99	100.00
♦ ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและเงินลงทุน				
หัก ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	45,195,728.91	13.00	39,500,615.10	12.44
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้น	23,738,059.94	6.83	50,195,244.44	15.81
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะยาว	53,682,161.71	15.44	22,173,976.38	6.98
♦ รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและเงินลงทุน	122,615,950.56	35.26	111,869,835.92	35.24
หัก หนี้สงสัยจะสูญ	31,176.35	0.01	120,222.48	0.04
♦ รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนฯ สุทธิ	225,066,864.51	64.73	205,481,719.59	64.72
บวก รายได้อื่น	1,115,706.43	0.32	827,495.81	0.26
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	31,770,234.35	9.14	26,641,072.89	8.39
♦ กำไรสุทธิ	194,412,336.59	55.91	179,668,142.51	56.59

รายละเอียดค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

รายการทางการเงิน	ปี 2561		ปี 2560	
	บาท	%	บาท	%
◆ <u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u>	31,770,234.35	9.14	26,641,072.89	8.39
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่	6,175,562.00	1.77	5,854,306.83	1.84
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและอุปกรณ์	2,345,629.36	0.68	2,404,446.08	0.76
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก	14,270,589.00	4.11	13,399,393.55	4.22
- ค่าใช้จ่ายดำเนินการอื่น	8,978,453.99	2.58	4,982,926.43	1.57
◆ กำไรสุทธิ	194,412,336.59	55.91	179,668,142.51	56.59

ตัวอย่างจริง

การวิเคราะห์งบการเงิน : แนวตั้ง

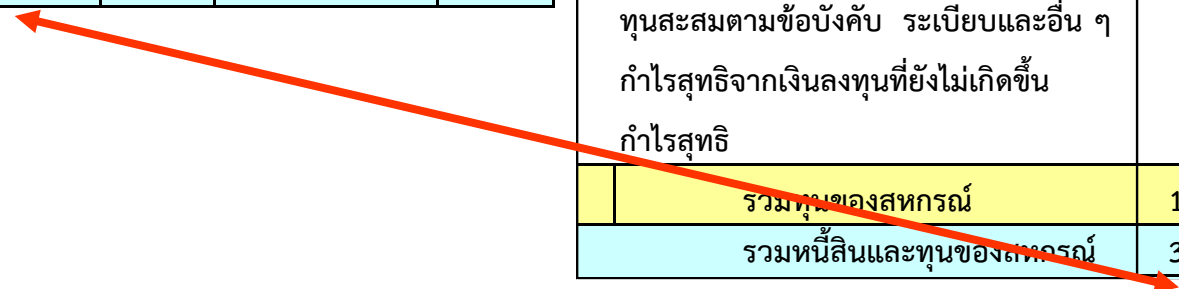
สหกรณ์ออมทรัพย์ มารวย จำกัด (เงินเกิน)

ปีบัญชี 31 ธันวาคม

โครงสร้างการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ มารวย จำกัด

	ปี 2562		ปี 2561	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	11,066,779.83	0.29	7,645,927.07	0.21
เงินลงทุนระยะสั้น	351,623,600.00	9.33	75,044,150.00	2.09
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	47,001,728.34	1.25	45,963,408.00	1.28
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	30,052.50	0.00	22,050.75	0.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	42,979,798.71	1.14	40,534,199.08	1.13
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	452,701,959.38	12.01	169,209,734.90	4.72
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				-
เงินลงทุนระยะยาว	3,160,994,719.14	83.86	3,263,865,519.73	91.01
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	155,429,425.60	4.12	152,979,489.19	4.27
เครื่องใช้สำนักงาน - สุทธิ	75.00	0.00	1,345.67	0.00
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	129,299.63	0.00	114,933.00	0.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	3,316,553,519.37	87.99	3,416,961,287.59	95.28
รวมสินทรัพย์	3,769,255,478.75	100.00	3,586,171,022.49	100.00

	ปี 2562		ปี 2561	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
หนี้สินและทุนของสหกรณ์				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น	59,000,000.00	1.57	268,000,000.00	7.47
เงินรับฝาก	1,863,181,759.39	49.43	1,719,983,215.51	47.96
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	8,390,631.63	0.22	8,168,621.54	0.23
รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,930,572,391.02	51.22	1,996,151,837.05	55.66
หนี้สินไม่หมุนเวียน				-
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	13,389,106.45	0.36	11,607,075.47	0.32
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	13,389,106.45	0.36	11,607,075.47	0.32
รวมหนี้สิน	1,943,961,497.47	51.57	2,007,758,912.52	55.99
ทุนของสหกรณ์				-
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท) ชำระ	1,345,415,660.00	35.69	1,236,233,500.00	34.47
ทุนสำรอง	116,347,862.71	3.09	105,909,333.49	2.95
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ	8,865,219.93	0.24	11,749,132.47	0.33
กำไรสุทธิจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	232,014,523.22	6.16	120,657,051.83	3.36
กำไรสุทธิ	122,650,715.42	3.25	103,863,092.18	2.90
รวมทุนของสหกรณ์	1,825,293,981.28	48.43	1,578,412,109.97	44.01
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	3,769,255,478.75	100.00	3,586,171,022.49	100.00

งบกำไรขาดทุน สหกรณ์ออมทรัพย์ มารวย จำกัด

	ปี 2562		ปี 2561	
	บาท	%	บาท	%
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากเงินลงทุน				
ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	22,927,453.75	12.21	22,418,338.00	13.32
ดอกเบี้ยรับเงินฝาก	68,609.14	0.04	40,833.82	0.02
ผลตอบแทนจากเงินลงทุน	134,953,850.98	71.87	130,829,795.67	77.72
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	29,818,417.74	15.88	15,041,876.42	8.94
รวมรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากเงินลงทุน	187,768,331.61	100.00	168,330,843.91	100.00

Co-operatives RISK

กลุ่มเงินเหลือ (Surplus)

- ให้สหกรณ์อื่นกู้
  - ฝากสหกรณ์อื่น / ธนาคาร
  - ซื้อหุ้น / ตราสารหนี้ / ตราสารทุน
- } เจ้าหนี้

RISK

- การผิดนัดชำระหนี้ของสหกรณ์อื่น
(บริหารงานผิดพลาด / ขาดสภาพคล่อง)
- ภาวะเศรษฐกิจผันผวน การลงทุนขาด
(อัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับต่ำ / ผู้ถือหุ้นขาดสภาพคล่อง)
- สหกรณ์ที่รับฝากเงินขาดสภาพคล่อง / เลิก /
ชำระบัญชี / บริหารงานขาดทุน

กลุ่มเงินขาด (Deficit)

- กู้เงินสหกรณ์อื่น / สถาบันการเงินอื่น
- รับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น / อื่นๆ

RISK

- ไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอ หรือมีต้นทุน
เงินทุนสูง
- ไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันในระยะสั้นได้
ตามกำหนดเวลา
- ลูกหนี้เงินกู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญา / ชำระได้
ไม่ครบถ้วน (มีหนี้ค้าง / รับภาระค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ)
- หลักประกันเงินให้กู้ไม่เพียงพอ / ไม่เหมาะสม /
หลักประกันบกพร่อง

◆ ความเสี่ยงของชุมนุม / สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป

1. ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

เป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มที่มีเงินขาด (Deficit) มากกว่า กลุ่มเงินเกิน เนื่องจาก

(1) ภาระค่าใช้จ่ายจากการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กำไรสุทธิต่ำลง

(2) สมาชิก / สหกรณ์อื่นมีการผิดนัดชำระหนี้ อัตราการค้างชำระหนี้เพิ่มสูง และอาจทำให้สมาชิกต้องขาดสมาชิกภาพจากการผิดนัดชำระหนี้ตามข้อบังคับของสหกรณ์

(3) สมาชิกมีการทำ **refinance** หรือกู้วนซ้ำกันมากขึ้น ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาด้านสินเชื่อระยะสั้นเท่านั้น เพราะสมาชิกจะใช้สิทธิกู้ใหม่เพื่อชำระหนี้สินเดิมทั้งหมดและรับเงินกู้เพิ่มเติมในส่วนที่เกิน ส่วนใหญ่สหกรณ์จะกำหนดให้กู้ใหม่ได้หลังจากชำระหนี้ตามสัญญาไปแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

(4) อัตราหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) สูงขึ้น / การดำเนินคดีเพิ่มขึ้น

(5) **หลักประกันการกู้ยืมอาจไม่เหมาะสม / ไม่เพียงพอ** เช่น การนำเงินสงเคราะห์ศพที่ได้จากการเป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มาเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินของสมาชิก ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้ทำหนังสือถึงสหกรณ์แล้วว่า สหกรณ์ไม่อาจถือเอาเงินฌาปนกิจสงเคราะห์ของสมาชิก มาเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ มิฉะนั้นรอง นทส.สามารถใช้อำนาจสั่งการเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ / กรรมการได้

1. ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (ต่อ)

หนังสือ กสส.1115/1212 วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 แนวทางปฏิบัติในการกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ และ หนังสือ กสส.1115/5623 วันที่ 29 มิถุนายน 2563 การกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ที่ขัดต่อกฎหมาย

เนื้อหาสำคัญ

เงินสงเคราะห์ศพที่ได้จากการเป็นสมาชิกสมาคมมาปนกับเงินสงเคราะห์ไม่อาจถือหลักประกันสำหรับการกู้เงินจากสหกรณ์ และการจัดสวัสดิการหรือกองทุนสวัสดิการต่างๆ ที่เข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตาม พ.ร.บ.ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และประกันวินาศภัย ตาม พ.ร.บ. ประกัน วินาศภัย พ.ศ. 2535 ไม่สามารถกระทำได้ และรองนายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจสั่งการ เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่หรือมติที่ประชุมกรรมการของสหกรณ์ หากสหกรณ์ไม่แก้ไขข้อบกพร่อง

◆ ความเสี่ยงของชุมชน / สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป (ต่อ)

2. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

- **กลุ่มที่มีเงินขาด (Deficit)** อาจเกิดการขาดสภาพคล่องหรือมีสภาพคล่องลดลง ซึ่งจะเชื่อมโยงกับความเสี่ยงด้านสินเชื่อ หากสหกรณ์มีปัญหาจากการเก็บหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ซึ่งอาจส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถจัดหาเงินได้เพียงพอกับความต้องการสภาพคล่องในเวลาที่เหมาะสม เช่น การชำระหนี้เงินกู้ยืมตามกำหนดเวลา ทำให้สหกรณ์อาจขาดสภาพคล่องและเกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ได้
  - **กลุ่มที่มีเงินเกิน (Surplus)** อาจเกิดการขาดสภาพคล่องทั้งด้านการลงทุนในตราสารทางการเงิน และ/หรือการนำเงินฝากไว้กับสหกรณ์อื่น หากสหกรณ์ประสบปัญหาไม่สามารถถอนเงินลงทุนเมื่อกำหนดหรือมีปัญหาจากผู้ออกตราสาร ซึ่งทำให้สหกรณ์อาจมีเงินทุนหมุนเวียนในการบริหารงานไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนด
- สำหรับสหกรณ์ขนาดใหญ่ที่มีการนำเงินไปฝากสหกรณ์อื่น อาจต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจากการตั้งค่าเผื่อเงินฝากสงสัย จะสูญ** ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 หากไม่สามารถถอนเงินฝากมาใช้ในการบริหารจัดการสหกรณ์ เมื่อครบกำหนดหรือมีความจำเป็นต้องถอนเงินฝาก

ความเสี่ยงของชุมนุม / สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป (ต่อ)

3. ความเสี่ยงด้านการลงทุน

ส่วนใหญ่อาจเกิดกับสหกรณ์ขนาดใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มเงินเกินที่นำเงินไปลงทุนในตราสารทางการเงินต่างๆ ซึ่งมีทั้งที่อยู่หรือไม่อยู่ในความต้องการของตลาดหลักทรัพย์ เช่น ตราสารหนี้ ตราสารทุน หรือเงินลงทุนทั่วไป โดยเฉพาะสหกรณ์ที่นำเงินไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งอาจมีการปรับตัวสูงขึ้นหรือต่ำลงได้ตลอดเวลาตามความผันผวนของตลาด ดังนั้น สหกรณ์ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เนื่องจากบางสหกรณ์จะมีมูลค่าการลงทุนที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับ สหกรณ์ควรมีการกระจายความเสี่ยงไปยังหลายๆ แหล่งเงินทุน ไม่ควรกระจุกตัวการลงทุนในแหล่งใดแหล่งหนึ่งมากเกินไป อีกทั้งสหกรณ์ต้องมีการลงทุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ พ.ศ. 2563

นอกจากนี้ หากสหกรณ์มีปัญหาจากการไถ่ถอนเงินลงทุนไม่ได้ตามกำหนดเวลา สหกรณ์อาจมีความเสี่ยงในการต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจากการด้อยค่าของเงินลงทุน หรือระงับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนการลงทุนตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ฯ พ.ศ. 2563

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ

เป็นความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กร และการขาดการควบคุม โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบงาน หรือเหตุการณ์ภายนอก และส่งผลกระทบต่อรายได้หรือความอยู่รอดของสหกรณ์

ตัวอย่างจริง

**การวิเคราะห์ความเหมาะสม
ของแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน
สหกรณ์ออมทรัพย์ ทองเอก จำกัด
ปีบัญชี 31 ธันวาคม 2561**

รายงานแสดงแหล่งที่มาของเงินทุน แยกตามระยะเวลาของเงินทุน
 สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)

แหล่งที่มาของเงินทุน	จำนวนเงิน	ร้อยละ ที่ได้มา	ระยะเวลาของเงินทุน (บาท)	
	บาท		ระยะสั้น	ระยะยาว
เงินรับฝาก *****	569,627,773.34	36.95	369,627,773.34	200,000,000.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	890,654.58	0.06	890,654.58	-
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	4,829,390.00	0.31	-	4,829,390.00
รวมทุนที่ได้มาจากหนี้สิน	575,347,817.92	37.32	370,518,427.92	204,829,390.00
ทุนเรือนหุ้น	818,595,610.00	53.10	-	818,595,610.00
ทุนสำรอง	73,438,203.04	4.76	-	73,438,203.04
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ฯ	14,374,579.70	0.93	3,000,000.00	11,374,579.70
กำไรสุทธิประจำปี	59,993,294.43	3.89	59,993,294.43	-
รวมทุนที่ได้มาจากทุนของสหกรณ์	966,401,687.17	62.68	62,993,294.43	903,408,392.74
รวมทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	1,541,749,505.09	100.00	433,511,722.35	1,108,237,782.74
ร้อยละของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	100.00		28.12	71.88

รายงานแสดงแหล่งใช้ไปของเงินทุน แยกตามระยะเวลาของเงินทุน
 สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)

แหล่งใช้ไปของเงินทุน	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ ของใช้ไป	ระยะเวลาของเงินทุน (บาท)	
			ระยะสั้น	ระยะยาว
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	10,056,920.27	0.65	10,056,920.27	-
เงินฝากสหกรณ์อื่น	433,855,946.03	28.14	433,855,946.03	-
เงินให้สมาชิกกู้ยืม สั้น - ยาว	1,086,553,491.88	70.48	113,017,892.80	973,535,599.08
ลูกหนี้ระยะสั้น - ยาว	3,152,374.99	0.20	2,718,277.47	434,097.52
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	180,971.59	0.01	180,971.59	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	2,579,259.84	0.17	2,579,259.84	-
เงินลงทุนระยะยาว	5,228,500.00	0.34	-	5,228,500.00
เครื่องใช้สำนักงาน - สุทธิ	79,427.49	0.01	-	79,427.49
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น และอื่น ๆ	62,613.00	0.00	798.00	61,815.00
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	1,541,749,505.09	100.00	562,410,066.00	979,339,439.09
ร้อยละของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	100.00		36.48	63.52

แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน แยกตามระยะเวลาของเงินทุน
สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

รายการ	ระยะเวลาของเงินทุน	
	ระยะสั้น (ร้อยละ)	ระยะยาว (ร้อยละ)
การได้มาของเงินทุน	433,511,722.35	1,108,237,782.74
ร้อยละของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	28.12	71.88
การใช้ไปของเงินทุน	562,410,066.00	979,339,439.09
ร้อยละของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	36.48	63.52
จำนวนที่แตกต่างกันของเงินทุนที่ได้มาจาก เงินทุนที่ใช้ไป : เพิ่ม (ลด)	(128,898,343.35)	128,898,343.35
ร้อยละที่แตกต่างกันของเงินทุนที่ได้มากับเงินทุนที่ใช้ไป : เพิ่ม (ลด)	(8.36)	8.36

ตัวอย่าง

การวิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน

สหกรณ์ออมทรัพย์ นาดี จำกัด

(ข้อมูลจริง สอ. ปี 2555)

สหกรณ์ออมทรัพย์นาคี จำกัด

รายงานแสดงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุน แยกตามระยะเวลาของเงินทุน

ณ 31 ธันวาคม 2555

ที่	แหล่งที่มาของเงินทุน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลาการลงทุน	
			ระยะสั้น	ระยะยาว
1	ทุนเรือนหุ้น	45,647,860		45,647,860
2	ทุนสำรอง	324,120.00		324,120.00
3	ทุนสะสม กำไรสุทธิและอื่นๆ	2,277,680.14	2,014,971	262,709.14
4	เงินรับฝาก *****	9,784,449.64	9,784,449.64	
5	เงินกู้ยืมจากธนาคาร	1,520.00	1,520.00	
รวมทั้งสิ้น		58,035,629.78	11,800,940.64	46,234,689.14
ร้อยละของเงินลงทุนทั้งสิ้น		100%	20.33 %	79.67 %

สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคาร จำกัด

รายงานแสดงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุน แยกตามระยะเวลาของเงินทุน

ณ 31 ธันวาคม 2555

ที่	แหล่งใช้ไปของเงินทุน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลาการลงทุน	
			ระยะสั้น	ระยะยาว
1	เงินฝากธนาคาร	7,370,441.57	7,370,441.57	
2	เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	20,850,106.02	20,850,106.02	
3	เงินให้กู้ยืมระยะยาว	29,790,463.85		29,790,463.85
4	ดอกเบี้ยค้ำรับ	9,295.59	9,295.59	
5	เครื่องใช้สำนักงาน - สุทธิ	15,322.75		15,322.75
รวมทั้งสิ้น		58,035,629.78	28,229,843.18	29,805,786.60
ร้อยละของเงินลงทุนทั้งสิ้น		100%	48.64 %	51.36 %

สหกรณ์ออมทรัพย์พาณิชย์ จำกัด

รายงานแสดงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุน แยกตามระยะเวลาของเงินทุน

ณ 31 ธันวาคม 2555

รายการ	ระยะเวลาการลงทุน	
	ระยะสั้น	ระยะยาว
การได้มาของเงินลงทุน	11,800,940.64	46,234,689.14
ร้อยละของเงินลงทุนทั้งสิ้น	20.33 %	79.67 %
การใช้ไปของเงินลงทุน	28,229,843.18	29,805,786.60
ร้อยละของเงินลงทุนทั้งสิ้น	48.64 %	51.36 %
ยอดแตกต่างกัน	16,428,902.54	16,428,902.54
ร้อยละที่แตกต่าง	28.31 %	28.31 %

จากการพิจารณาสัดส่วนของแหล่งที่มาและใช้ไป
ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ของสหกรณ์ออมทรัพย์ภาคี จำกัด

ท่านจะให้คำปรึกษาแนะอย่างไรได้บ้าง ?

โครงสร้างทางการเงินสูงสุด ?

สหกรณ์ออมทรัพย์

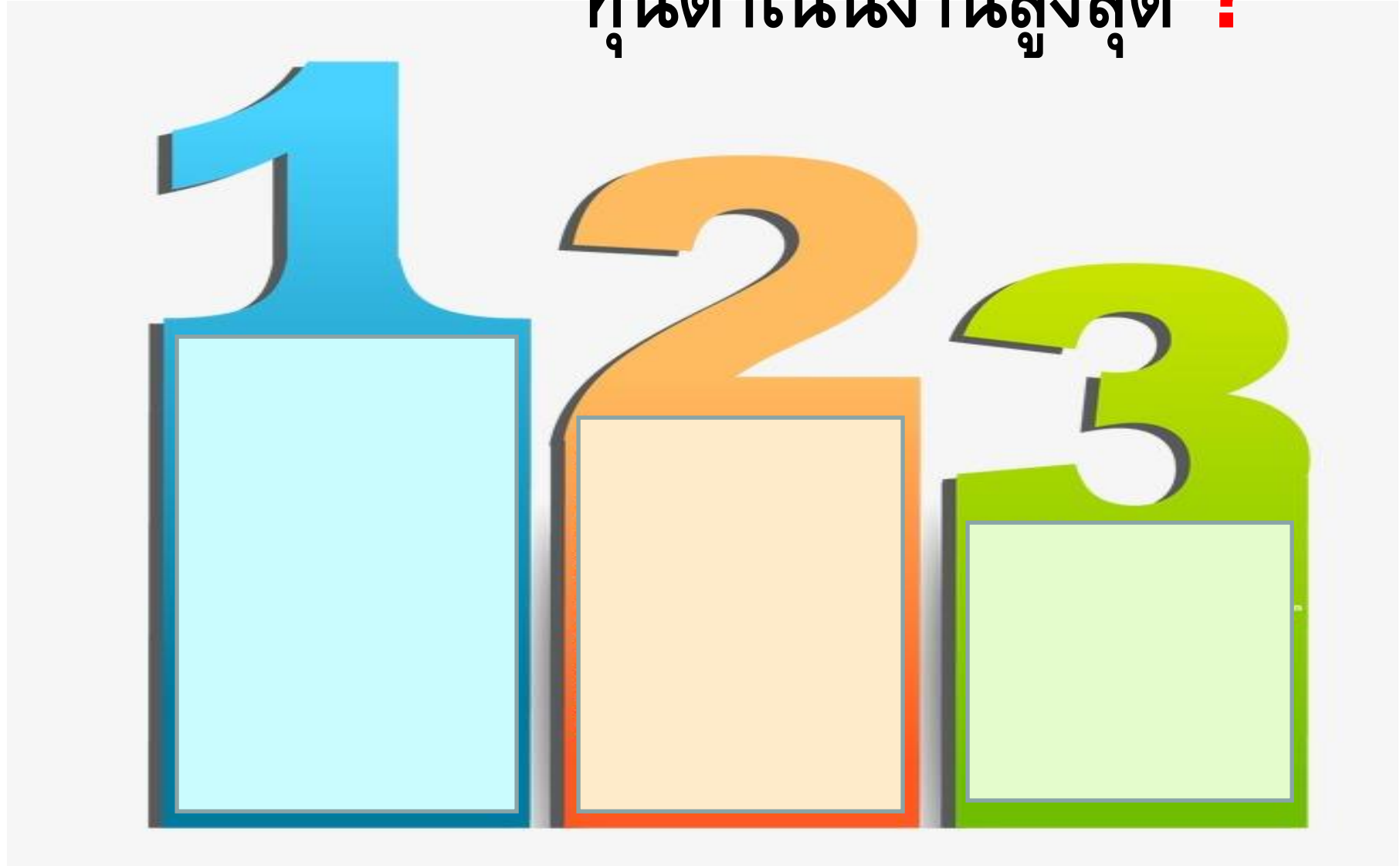

2
5
6
3

จาก สารสนเทศน่ารู้ทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ทุนดำเนินงานสูงสุด ?

จาก สารสนเทศน่ารู้ทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ทุนเรือนหุ้นสูงสุด ?

จาก สารสนเทศนารู้ทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ทุนสำรองสูงสุด ?

จาก สารสนเทศนารูทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

รับฝากเงินระหว่างปีสูงสุด ?

จาก สารสนเทศนารูทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ให้สินเชื่อระหว่างปีสูงสุด ?

จาก สารสนเทศน่ารู้ทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

รายได้สูงสุด ?

จาก สารสนเทศนารู้ทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ทำอะไรสูงสุด ?

จาก สารสนเทศน่ารู้ทางการเงิน : 10 อันดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2563 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2. วิเคราะห์ต้นทุนเงินทุน

ผลตอบแทนการลงทุน

และส่วนเหลือ

วัตถุประสงค์ของการคิดต้นทุนการเงินและผลตอบแทนการลงทุน

1. เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดต้นทุนทางการเงิน การคิดต้นทุนการเงินที่ใกล้เคียงความเป็นจริง จะช่วยให้การพิจารณาจำนวนเงินลงทุนและผลตอบแทนการลงทุนของสหกรณ์เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล
2. เป็นเครื่องมือช่วยให้สหกรณ์สามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ เงินรับฝาก เงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนของสมาชิก ได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์
3. ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมของโครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์ทั้งการได้มาและใช้ไปของเงินทุน ผลกระทบระหว่างผลตอบแทนการลงทุนและต้นทุนการเงินให้สอดคล้องกับตลาดดอกเบี้ย ของระบบการเงินภายนอก
4. ใช้เป็นข้อมูลพิจารณาแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำภายใต้ความเสี่ยงต่ำ ซึ่งจะช่วยลดหรือควบคุมต้นทุนที่ไม่จำเป็นได้อย่างเหมาะสมกับผลตอบแทนการลงทุน

1.1 อัตราต้นทุนเงินทุน (Cost of Capital)

ต้นทุนเงินทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่สหกรณ์ต้องเสียหรือต้องจ่ายให้แก่เจ้าของเงินทุนเพื่อให้ได้เงินทุนจำนวนหนึ่งเข้ามาใช้ในการลงทุน (ในมุมมองของเจ้าของเงินทุน หรือผู้ลงทุน ต้นทุนของเงินทุน ก็คือผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนคาดหวัง) การวิเคราะห์ต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์จึงเป็นการพิจารณาถึงแหล่งเงินทุน และค่าใช้จ่ายของแต่ละแหล่งเงินทุน ซึ่งอาจกำหนดเป็นร้อยละต่อปี หรืออื่นใด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ และการวางแผนทางการเงินของสหกรณ์

นิยามต้นทุน

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Cost) ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจของกิจการที่จะต้องจ่ายให้กับแหล่งที่มาของเงินทุนแต่ละรายการ **ไม่ว่าจะมีการจ่ายไปจริงหรือไม่ก็ตาม รวมต้นทุนค่าเสียโอกาส** (Opportunity Cost) ซึ่งเป็นต้นทุนที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินจริง แต่เป็นค่าเสียโอกาสที่จะนำเงินนั้นไปทำประโยชน์อย่างอื่นอย่างไรก็ตาม การคำนวณหาต้นทุนค่าเสียโอกาสนั้น ส่วนใหญ่ทำได้ยากเพราะเป็นการคำนวณจากการคาดคะเนเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง **สำหรับด้านสหกรณ์** ทุนของสหกรณ์ที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับ สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ กองทุนสวัสดิการสมาชิก หรืออื่นๆ ทุนต่างๆเหล่านี้มิได้มีการจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายทางบัญชีเหมือนการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม / ดอกเบี้ยเงินรับฝากอื่นๆ ซึ่งอยู่ในประเภทหนี้สิน จึงจัดเป็นต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ที่สำคัญคือ ทุนเรือนหุ้น ซึ่งมีต้นทุนเงินทุนที่สำคัญ คือเงินปันผลตามหุ้น ซึ่งสหกรณ์อาจต้องจ่ายจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีให้กับสมาชิก ตามนโยบายและการบริหารจัดการของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (แต่ไม่เกินอัตราที่กฎกระทรวงกำหนด) สำหรับทุนอื่นๆ เช่น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับ สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ ในทางปฏิบัติ สหกรณ์ได้มีการนำเงินทุนเหล่านี้มาใช้เป็นทุนหมุนเวียนกันไป จึงมิได้มีการคำนวณต้นทุนเงินทุนในเงินทุนเหล่านี้ (อัตราต้นทุนเงินทุน = 0) แต่ผลงานวิจัยบางสหกรณ์จะมีการกำหนดให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสของทุนสำรอง/ทุนสะสมตามข้อบังคับ สำรองบำเหน็จ เท่ากับ **“อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 5 ปีโดยเฉลี่ย”**

นียมตันทุน (ต่อ)

ตันทุนค่าเสียโอกาส สามารถวัดได้จากมูลค่าที่มากที่สุดของ **ทางเลือกที่เราทิ้งไป**

เช่น ถ้าเรามีเงิน 100,000 บาท และมี 3 ทางเลือก ดังนี้

ทางเลือก 1 นำเงิน 100,000 ให้เพื่อนยืมแล้วคิดดอกเบี้ย 1 % ต่อปี คิดเป็น 1,000 บาท

ทางเลือก 2 นำเงิน 100,000 ไปลงทุนในพันธบัตร ได้ดอกเบี้ย 2.5 % ต่อปี คิดเป็น 2,500 บาท

ทางเลือก 3 นำเงิน 100,000 ไปฝากสหกรณ์ ดอกเบี้ย 3.5% ต่อปี คิดเป็น 3,500 บาท

ถ้าเราเลือกทางเลือกที่ 2 คือนำเงินไปลงทุนในพันธบัตร ตันทุนค่าเสียโอกาสเราคือ 3,500 บาท

จากการที่เราเลือกทิ้งทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนมากที่สุด คือ **การนำเงินฝากสหกรณ์**

ตัวอย่าง

ตันทุนทางบัญชี หมายถึง ตันทุนที่สหกรณ์ต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่เจ้าของเงินทุน **เป็นค่าใช้จ่าย**

ทางตัวเลขที่จ่ายออกไปจริง เช่น ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี เป็นต้น

ข้อสังเกตต้นทุนเงินทุนเศรษฐศาสตร์ และต้นทุนทางบัญชีของสหกรณ์

1. ต้นทุนเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์ของสหกรณ์มักจะสูงกว่าต้นทุนทางบัญชี เนื่องจากต้นทุนเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์จะรวมเงินปันผลตามหุ้นของสมาชิกและต้นทุนเงินเฉลี่ยคืนเข้าไปด้วย
2. ต้นทุนเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่ได้เงินทุนส่วนใหญ่มาจาก ทุนเรือนหุ้น (เงินสะสมค่าหุ้นของสมาชิก) มักจะมีต้นทุนเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์สูงกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้เงินทุนส่วนใหญ่มาจาก เงินรับฝาก เนื่องจาก สหกรณ์มักจะกำหนดอัตราเงินปันผลตามหุ้นที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก

วิเคราะห์อัตราต้นทุนเงินทุน

โครงสร้างเงินทุนได้มา

ต้นทุนเงินทุน

- ทุนสำรอง
- ทุนสะสมอื่นๆ / กำไรสุทธิ
- ทุนเรือนหุ้น
- เงินรับฝากประเภทต่างๆ
- เงินกู้ยืมระยะสั้น - ยาว
- เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

- ฯลฯ

- ไม่มี (0)
- ไม่มี (0)
- เงินปันผลตามหุ้น
- ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก
- ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้
- ดอกเบี้ยจ่ายเงินเบิกเกิน

ฯลฯ

การวิเคราะห์อัตราต้นทุน

ต้นทุนการบริหาร (Administrative Cost)

เป็นต้นทุนของสหกรณ์ที่เกิดจากค่าใช้จ่ายในการบริหาร เช่น เงินเดือน / ค่าจ้าง / เบี้ยประชุม / ค่าน้ำ / ค่าไฟฟ้า / ค่าใช้จ่ายในการประชุมใหญ่ / ค่าวัสดุอุปกรณ์ / ค่าตอบแทน / ค่าโทรศัพท์ ฯลฯ

$$\text{อัตราต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหาร} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการบริหาร} \times 100}{\text{ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น}}$$

(Administrative Cost)

การคำนวณต้นทุนในการบริหาร บางสหกรณ์จะคำนวณต้นทุนการบริหาร โดยใช้ทุนดำเนินงานเฉลี่ย 1 - 3 ปี ย้อนหลัง เพื่อถ่วงน้ำหนัก

ข้อควรระวัง : ช่วงเวลาที่นำมาคำนวณ ต้องเป็นสภาพการณ์ปกติ

การวิเคราะห์อัตราต้นทุน

อัตราต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน

เป็นต้นทุนของสหกรณ์ที่เกิดจากการเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ของสมาชิก ซึ่งจะจัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปี

$$1. \text{ อัตราต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน} = \frac{\text{ดอกเบี้ยรับเงินให้สมาชิก} \times \text{อัตราเฉลี่ยคืนที่คาดว่าจะจ่าย} \times 100}{\text{ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น}}$$

$$\text{หรือ } 2. \text{ อัตราต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน} = \frac{\text{จำนวนเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิก} \times 100}{\text{ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น}}$$

ตัวอย่าง : ดอกเบี้ยรับจากเงินให้สมาชิกทั้งหมด = 108,000,000 ล้านบาท คาดว่าเฉลี่ยคืน 9 %
และมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน 5,000,000,000 บาท

$$\text{อัตราต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน} = \frac{108,000,000 \times 9 \% \times 100}{5,000,000,000} = 0.1944$$

วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Rate of Return : WARR)

อัตราผลตอบแทนการลงทุน หมายถึง อัตราผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่สหกรณ์จะได้รับจากลงทุน ซึ่งอาจเป็นการให้กู้เงิน ลงทุนในตราสารหนี้ หรือผลประโยชน์อื่น ๆ จากการลงทุน ซึ่งโดยปกติจะกำหนดเป็นร้อยละต่อปี

สาเหตุที่ต้องคำนวณอัตราผลตอบแทนถ่วงน้ำหนัก เนื่องจากในการลงทุนของสหกรณ์ จะมีการลงทุนหลายแหล่งซึ่งมีปริมาณเงินและผลตอบแทน ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ หรือข้อกำหนดที่แตกต่างกันในแต่ละแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน แม้แต่การใช้ไปในแหล่งเดียวกัน ก็อาจมีผลตอบแทนแตกต่างกัน ดังนั้นในการคำนวณผลตอบแทนการลงทุนของสหกรณ์ จึงต้องคำนวณออกมาในรูปของผลตอบแทนจากการลงทุนในแหล่งต่างๆ ถ่วงด้วยน้ำหนักของเงินทุนที่ใช้ไปในแหล่งนั้นๆ ซึ่งเรียกว่า ผลตอบแทนถ่วงน้ำหนัก แล้วจึงนำผลตอบแทนถ่วงน้ำหนักจากแหล่งต่างๆ รวมเข้าด้วยกัน เรียกว่า “ผลตอบแทนถ่วงน้ำหนัก”

ผลตอบแทนของเงินทุน อัตราผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่สหกรณ์จะได้รับจากการให้กู้ ลงทุน หรือหาผลประโยชน์จากเงินทุน

โครงสร้างเงินทุนใช้ไป

ผลตอบแทนของเงินทุน

- เงินฝากธนาคาร
- เงินให้สมาชิกกู้
- เงินให้สหกรณ์อื่นกู้
- เงินลงทุนในสถาบันการเงิน
(พันธบัตรรัฐบาล / หุ้นกู้ /
หุ้นชุมนุมสหกรณ์ ฯลฯ)

- ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
- ดอกเบี้ยรับจากสมาชิก
- ดอกเบี้ยรับจากสหกรณ์อื่น
- ผลตอบแทนการลงทุน

ด่วน

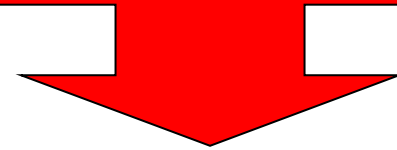
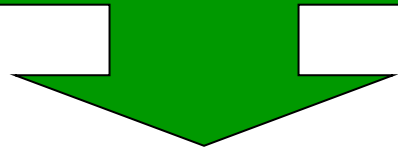

1. **ระงับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยรับจากหุ้นกู้** บลจ.การบิณไทย ตั้งแต่ วันถัดจากวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน (15 มิถุนายน 2564) จนกว่าจะได้รับชำระดอกเบี้ยจริง ปี 2567
2. ทயอยบั้นที่รับรู้การด้อยค่าหุ้นกู้ บลจ.การบิณไทย **ไม่น้อยกว่า 5 %** ของมูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้ และทยอยรับรู้การด้อยค่า**เพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 5** ในแต่ละปี

แหล่งใช้ไป
ของเงินทุนของสหกรณ์

แหล่งได้มา
ของเงินทุนของสหกรณ์

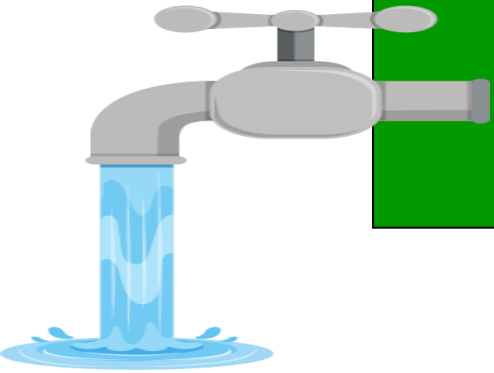
ผลตอบแทนการลงทุน

ต้นทุนเงินทุน

(ลบ)

ส่วนเหลือ
ระหว่างผลตอบแทนกับต้นทุน

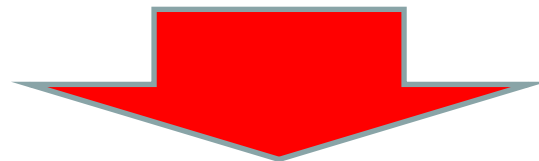

วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุน

1. ต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC)

เหตุที่ต้องใช้วิธีการคำนวณด้วยวิธีถ่วงน้ำหนักด้วยแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC) เนื่องจากทุนดำเนินงานของสหกรณ์ได้มาจากหลายแหล่ง ซึ่งมีปริมาณเงินและอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน

ขั้นตอนการคำนวณต้นทุนเงินทุน

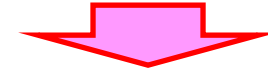
ตัวอย่าง

**การวิเคราะห์ต้นทุนการลงทุน
และผลตอบแทนการลงทุน**

ศหกรณ์ออมทรัพย์ นาคี จำกัด

ขั้นตอนการคำนวณต้นทุนเงินทุน

1.1) สํารวจแหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์ในแต่ละรายการ พร้อมอัตราดอกเบี้ย / อัตราผลตอบแทน / ค่าเสียโอกาส
ที่จะต้องจ่ายให้กับเงินทุนแต่ละรายการที่ได้มา

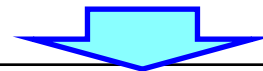
ประเภทของเงินทุน	1.จำนวนเงินทุน		3.ต้นทุน (%)	
ทุนเรือนหุ้น	45,647,860		4.80%	
ทุนสำรอง	324,120		0.00%	
ทุนสะสม กำไรสุทธิและอื่นๆ	2,277,680.14		0.00%	
เงินรับฝาก	9,784,449.64		3.00%	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,520.00		0.00%	
รวมทั้งสิ้น	58,035,629.78		-	

1.2) คำนวณสัดส่วนของเงินทุนแต่ละรายการ โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ

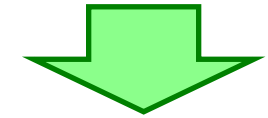
ของทุนดำเนินงาน (100 %)

$$= \frac{\text{รายการ .....} \times 100}{\text{ยอดรวมทุนดำเนินงาน}}$$

ประเภทของเงินทุน	1. จำนวนเงินทุน (บาท)	2. สัดส่วน / ร้อยละ ของทุนดำเนินงาน	3. ต้นทุน (%)	
ทุนเรือนหุ้น	45,647,860	$\frac{45,6478.60 * 100}{58,035,629.78} = 78.65$	4.80%	
ทุนสำรอง	324,120	0.56	0.00	
ทุนสะสม กำไรสุทธิและอื่นๆ	2,277,680.14	3.93	0.00	
เงินรับฝาก	9,784,449.64	16.86	3.00%	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,520.00	0.00	0.00	
รวมทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	58,035,629.78	100.00	-	

1. 3) คำนวณต้นทุนเงินทุนจากอัตราดอกเบี้ย ค่าเสียโอกาสที่จะต้องจ่ายในแต่ละรายการของเงินทุน โดยใช้วิธีการถ่วงน้ำหนัก ด้วยการ**คูณด้วย**สัดส่วนของเงินทุน (ตามที่คำนวณไว้ในข้อ 1.2)
จะได้ต้นทุนเงินทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของสหกรณ์

ประเภทของเงินทุน	1. จำนวนเงินทุน	2. สัดส่วน / ร้อยละของ ทุนดำเนินงาน	3. ต้นทุน (%)	4. ต้นทุนเงินทุนเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก (%) = 2 คูณ 3
ทุนเรือนหุ้น	45,647,860	78.65	~~X~~ 4.80	78.65 * 4.80% = 3.7752
ทุนสำรอง	324,120	0.56	~~X~~ -	0.56 * 0.00 % = 0.00
ทุนสะสม กำไรสุทธิและอื่นๆ	2,277,680.14	3.93	~~X~~ -	3.93 * 0.00 % = 0.00
เงินรับฝาก	9,784,449.64	16.86	~~X~~ 3.00	16.86 * 3.00% = 0.5058
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,520.00	0.00	~~X~~ -	0.00 * 0.00 % = 0.00
รวมทั้งสิ้น	58,035,629.78	100.00		4.2810

แนวคิดของสหกรณ์ กรณีระดมเงินฝาก มากกว่าการสะสมค่าหุ้น

1. ต้องการมีต้นทุนเงินทุนต่ำ เพราะการจ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝากจะต่ำกว่าการจ่ายเงินปันผลตามหุ้น ซึ่งปกติจะต่ำกว่าประมาณ 2 เท่า
2. ต้องการสร้างผลตอบแทนมากขึ้น โดยการนำเงินรับฝากไปลงทุนต่อ
  - **ซื้อหุ้น / ลงทุนเชิงกำไร** ซึ่งมีความเสี่ยงสูงทั้งด้านภาวะเศรษฐกิจ / ระยะเวลาการลงทุน / จำนวนเงินที่เอาไปลงทุน / สถาบันการเงินที่ลงทุนแต่ก็ให้ผลตอบแทนที่สูง และเป็นเรื่องท้าทาย
  - **ให้สหกรณ์อื่นกู้** ซึ่งจะได้ดอกเบี้ยเงินให้กู้มากกว่าการจ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝาก แต่ก็มีระยะเวลาการให้กู้ที่ยาวนานพอสมควร ถ้าให้กู้ระยะยาวและมีความเสี่ยงที่อาจไม่ได้รับชำระหนี้ตามสัญญา ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่สูง

แนวคิดของสหกรณ์ กรณีระดมเงินฝาก มากกว่าการสะสมค่าหุ้น (ต่อ)

- นำไปฝากต่อที่สหกรณ์อื่น ซึ่งให้ดอกเบี้ยรับฝากสูง บางแห่งใกล้เคียงเงินกู้ (ปัจจุบัน
นทส. กำหนดเพดานเงินรับฝากสหกรณ์ทุกประเภท ไม่เกิน 4 % และ สหกรณ์ประเภทใดๆ
จะรับเงินกู้ + เงินรับฝากจากสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานเกิน 5,000 ล้านบาท ได้ไม่เกิน 10 %
ของทุนเรือนหุ้น + ทุนสำรอง)

3. กำหนดนโยบายที่ต้องการช่วยสหกรณ์ที่มีเงินล้นระบบให้นำเงินมาฝากที่สหกรณ์

4. ส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมทรัพย์ ไม่กำหนดเพดานเงินรับฝาก

เงินรับฝาก ผู้ฝากมีฐานะเป็น เจ้าหนี้ แต่ทุนเรือนหุ้น มีฐานะเป็นเจ้าของ
เวลาเกิดปัญหา ต้องจ่ายเจ้าหนี้ก่อน

ต้นทุนเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์ : กรณีบริหารทุน

ทุนได้มา	จำนวน (ลบ)	สัดส่วน (%)	อัตรา (%)	ต้นทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
เงินรับฝาก	300	30	3.00	0.90%
ทุนเรือนหุ้น	700	70	6.00	4.20%
รวม	1,000.00	100.00	-	5.10%

ต้นทุนเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์ : กรณีบริหารหนี้

ทุนได้มา	จำนวน (ลบ)	สัดส่วน (%)	อัตรา (%)	ต้นทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
เงินรับฝาก	700	70	3.00	2.10%
ทุนเรือนหุ้น	300	30	6.00	1.80%
รวม	1,000.00	100.00	-	3.90%

ต้นทุนเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์ : กรณีทุนและหนี้ใกล้เคียงกัน

ทุนได้มา	จำนวน (ลบ)	สัดส่วน (%)	อัตรา (%)	ต้นทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
เงินรับฝาก	200	20	3.00	0.60%
เงินกู้ยืม	250	25	4.75	1.19%
ทุนเรือนหุ้น	550	55	6.00	3.30%
	1,000.00	100.00	-	5.09%

2. ต้นทุนการบริหาร (Administrative Cost) สอ. ภาษี จำกัด

$$\text{อัตราต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrative Cost)} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการบริหาร} \times 100}{\text{ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น}}$$

$$\text{อัตราต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหาร} = \frac{72,275.83 \times 100}{58,035,629.78} = \underline{\underline{0.1245}}$$

จำนวนเงินเฉลี่ยเงินทั้งสิ้น

$$\text{อัตราต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน} = \frac{\text{ดอกเบี่ยรับเงินให้กู้แก่สมาชิก} \times \text{อัตราเงินเฉลี่ยคืนที่คาดว่าจะจ่าย} \times 100}{\text{ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น}}$$

$$\text{อัตราต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน} = \frac{2,623,597.79 \times 7.85 \% \times 100}{58,035,629.78} = \underline{\underline{0.3549}}$$

วิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน สหกรณ์ออมทรัพย์ นาดี จก.

ประเภทของการลงทุน	1. จำนวน เงินทุน	2. ร้อยละของ สินทรัพย์ (ทุนดำเนินงาน)	3. ผลตอบแทน (%)	4. อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก (%) = 2 x 3
เงินฝากธนาคาร - กระแสรายวัน	4,700.00	$\frac{4,700 * 100}{58,035,629.78} = 0.01$	✗ 0.00	$0.01 * 0.00\% = 0.0000$
- ออมทรัพย์	4,865,741.57	= 8.38	✗ 2.00	$8.38 * 2.00\% = 0.1676$
- ประจำ	2,500,000.00	= 4.31	✗ 3.50	$4.31 * 3.50\% = 0.1508$
เงินให้สมาชิกกู้ฉุกเฉิน	951,761.44	= 1.64	✗ 6.50	$1.64 * 6.50\% = 0.1066$
เงินให้สมาชิกกู้สามัญ - พิเศษ	49,688,808.43	= 85.62	✗ 5.50	$85.62 * 5.50\% = 4.7091$
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9,295.59	= 0.01	✗ 0.00	$0.01 * 0.00\% = 0.0000$
เครื่องใช้สำนักงาน - สุทธิ	15,322.75	= 0.03	✗ 0.00	$0.03 * 0.00\% = 0.0000$
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	58,035,629.78	100.00	-	5.1341

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนของ สอ. นาคี จำกัด

ต้นทุนของสหกรณ์

ต้นทุนของเงินทุน	4.2810	%
ต้นทุนการบริหาร	0.1245	%
ต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน	0.3549	%
ต้นทุนของสหกรณ์ (รวม)	4.7604	%

ผลตอบแทนการลงทุน

ผลตอบแทนการใช้เงินทุน 5.1341 %

ผลต่างระหว่างต้นทุนกับผลตอบแทน = $5.1341 - 4.7604 = 0.3737$ %

*** ส่วนเหลือ 0.3737 % ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น (58,035,629.78) = 216,879.15 บาท

จากการพิจารณาสัดส่วนของแหล่งที่มาและใช้ไป
ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ของสหกรณ์ออมทรัพย์ภาคี จำกัด

ท่านจะให้คำปรึกษาแนะอย่างไรได้บ้าง ?

การกำหนดอัตรา ดอกเบี้ยเงินฝาก เงินให้กู้

- ต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ / ส่วนเหลือมผลตอบแทนกับต้นทุน
- อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ เงินฝากธนาคาร / เงินให้สินเชื่อ
- อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล
- หากสหกรณ์มีการการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงต่างๆ เช่น หุ้นกู้ หุ้นทุน หรือสินทรัพย์เสี่ยงอื่นๆ ควรศึกษาข้อมูลย้อนหลังของสถาบันการเงิน อัตราผลตอบแทน ระยะเวลาการลงทุน ปริมาณเงินลงทุน ให้เหมาะสม
- เกณฑ์ทางการเงินตามกฎหมายกระทรวง ฯ
- มาตรการช่วยเหลือต่างๆ ของสหกรณ์ ช่วง COVID 19
- สภาพของระบบเศรษฐกิจ ความอยู่รอด และประโยชน์สูงสุดของสมาชิก

อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ของธนาคารพาณิชย์ไทย ประจำวันที่ 17 พฤศจิกายน 2564

ธนาคาร	ออมทรัพย์	ประจำ			
		3 เดือน	6 เดือน	12 เดือน	24 เดือน
ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ					
กรุงเทพ	0.2500	0.3750	0.5000	0.5000	0.5000
กรุงไทย	0.2500	0.3200	0.4000	0.4000	0.4500
กสิกรไทย	0.2500	0.3200	0.4000	0.4000	0.4500
ไทยพาณิชย์	0.2500	0.3200	0.4000	0.4000	0.4500
กรุงศรีอยุธยา	0.2500	0.3200	0.4000	0.4000	0.4500
ทหารไทยธนชาติ	0.1250	0.4000	0.5000	0.6000	0.6000
ยูโอบี	0.2000	0.4000	0.4000	0.5000	0.6000
ซีไอเอ็มบี ไทย	0.2000	0.5000	0.6000	0.7500	0.8000
สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย)	-	-	-	-	-
ทิสโก้	0.2500 - 2.0000	0.6500	0.7000	0.8500	0.9500
เมกะ สากลพาณิชย์	0.1250	0.3000 - 0.5000	0.4000 - 0.5500	0.4500 - 0.6000	0.6500
เกียรตินาคินภัทร	0.2500	0.5000 - 0.6500	0.5500 - 0.7000	0.7500 - 0.9000	0.8000 - 0.9500
แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์	0.2500	0.8500	0.9500	1.0500	1.1000
ไอซีบีซี (ไทย)	0.3500 - 1.0000	0.7000	0.8000	0.9500	1.0000
ไทยเครดิตเพื่อรายย่อย	0.4000	0.9500	0.9500	1.2000 - 1.3500	1.3000
แห่งประเทศจีน(ไทย)	0.2500	0.3750	0.5000	0.5000	0.5000
ธนาคารเอเอ็นแซด (ไทย) จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-	-
ซูมิโตโม มิตซูบิชิ ทรัสต์ (ไทย)	-	-	-	-	-
ต่ำสุด - สูงสุดของ ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ	0.1250 - 2.0000	0.3000 - 0.9500	0.4000 - 0.9500	0.4000 - 1.3500	0.4500 - 1.3000

อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ ประจำวันที่ 17 พฤศจิกายน 2564

ธนาคาร	MOR	MLR	MRR	สูงสุด	ผิดนัด	บัตรเครดิต
ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย						
กรุงเทพ	5.8750	5.2500	5.9500	18.0000	21.0000	16.0000
กรุงไทย	5.8200	5.2500	6.2200	16.2200	28.0000	-
กสิกรไทย	5.8400	5.4700	5.9700	20.9700	23.9700	16.0000
ไทยพาณิชย์	5.8450	5.2500	5.9950	28.0000	29.6250	16.0000
กรุงศรีอยุธยา	5.9500	5.5800	6.0500	25.0000	25.0000	-
ทหารไทยธนชาติ	6.1500	6.1250	6.2800	25.0000	25.0000	16.0000
ยูโอบี	6.8000	6.6000	7.3500	28.0000	28.0000	16.0000
ซีไอเอ็มบี ไทย	6.8500	6.3500	7.3500	28.0000	28.0000	16.0000
สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย)	6.7800	6.5300	-	12.2800	15.0000	-
ทีสโก้	6.4500	6.4500	6.7250	28.0000	28.0000	-
เมกะ สากลพาณิชย์	6.5000	6.0000	6.2500	12.0000	15.0000	-
เกียรตินาคินภัทร	6.4500	6.5250	6.6500	28.0000	28.0000	-
แลนด์ แอนด์ เฮาส์	7.2500	6.6250	7.3500	18.0000	18.0000	-
ไอซีบีซี (ไทย)	7.0250	6.5000	7.0000	21.0000	21.0000	16.0000
ไทยเครดิตเพื่อรายย่อย	8.2800	8.1000	8.8000	35.0000	35.0000	-
แห่งประเทศจีน(ไทย)	7.7500	6.2500	7.0000	12.7500	15.0000	16.0000
ธนาคารเอเอ็นแซด (ไทย) จำกัด (มหาชน)	7.5500	7.5500	-	20.0000	20.0000	-
ซูมิโตโม มิตซูบิชิ ทรัสต์ (ไทย)	6.8750	6.0000	-	15.0000	15.0000	-
เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย	6.6689	6.2447	6.7293	21.7344	23.2553	16.0000

อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ : ความหมายโดย รพท.

MOR (Minimum Overdraft Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีประเภทเงินเบิกเกินบัญชี

MLR (Minimum Loan Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี ประเภทเงินกู้แบบมีระยะเวลา (Term Loan) เช่น มีประวัติการเงินที่ดี มีหลักทรัพย์ค้ำประกันอย่างเพียงพอ โดยส่วนใหญ่ใช้กับเงินกู้ระยะยาวที่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เช่น สินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

MRR (Minimum Retail Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อที่อยู่อาศัย (เช่น $MRR - 0.25\%$)
สินเชื่อบัตรเครดิต เป็นต้น

อัตราดอกเบี้ยคงที่พันธบัตรรัฐบาล

ข้อมูล ณ 30 ตุลาคม 2563 5 ปี ย้อนหลัง (พ.ศ. 2559 - ต.ค. 2563)

ประเภทตราสารหนี้	ThaiBMA Symbol	ISIN Code	ชื่อย่อตราสารหนี้	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	วันที่เปิด จำหน่าย	วันที่ครบ กำหนด	วงเงิน (ล้าน บาท)	อายุ
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	BMTA308A	TH051303A800	ขสมก.63/3(1.62%10ป)	1.62	05 ส.ค. 2563	05 ส.ค. 2573	5,000.000	10 ปี
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	SRT328A	TH065003C806	รฟท.63/8(1.73%12ป)	1.73	10 ส.ค. 2563	10 ส.ค. 2575	6,300.000	12 ปี
พันธบัตรรัฐบาล	ESGLB35DA	TH062303FC01	ย.กู้ต่อ63/1(1.585%15ป)	1.59	19 ส.ค. 2563	17 ธ.ค. 2578	30,000.000	15 ปี 4 เดือน
พันธบัตรรัฐบาล	SB248A	TH0623034806	อ.1BB63/2(1.7%4ป)	1.70	25 ส.ค. 2563	25 ส.ค. 2567	5,000.000	4 ปี
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	PWA258A	TH0635035809	กปภ.63/2(1.03%5ป)	1.03	26 ส.ค. 2563	26 ส.ค. 2568	900.000	5 ปี
พันธบัตรรัฐบาล	SB278A	TH0623037809	อ.พิเศษ63/1(2.22%7ป)	2.22	26 ส.ค. 2563	26 ส.ค. 2570	45,000.000	7 ปี
พันธบัตรรัฐบาล	LB256A	TH0623035605	ง.63/18(0.95%4ป9ด)	0.95	08 ก.ย. 2563	17 มิ.ย. 2568	42,253.000	4 ปี 9 เดือน
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	NHA259A	TH0642035909	กคช.63/1(1.02%5ป)	1.02	23 ก.ย. 2563	23 ก.ย. 2568	1,000.000	5 ปี
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	NHA309A	TH064203A906	กคช.63/2(1.64%10ป)	1.64	23 ก.ย. 2563	23 ก.ย. 2573	2,800.000	10 ปี
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	NHA359A	TH064203F905	กคช.63/3(1.9%15ป)	1.90	23 ก.ย. 2563	23 ก.ย. 2578	3,000.000	15 ปี
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	SRT309A	TH065003A909	รฟท.63/9(1.6%10ป)	1.60	24 ก.ย. 2563	24 ก.ย. 2573	2,890.000	10 ปี
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	SRT259C	TH0650B35909	รฟท.63/10(0.99%5ป)	0.99	25 ก.ย. 2563	25 ก.ย. 2568	2,000.000	5 ปี
พันธบัตรรัฐบาล	LB246A	TH0623034608	บ.64/1(0.75%3ป8ด)	0.75	16 ต.ค. 2563	17 มิ.ย. 2567	15,000.000	3 ปี 8 เดือน
พันธบัตรรัฐบาล	LB716A	TH0623X3L600	บ.64/2(2.50%50ป8ด)	2.5	16 ต.ค. 2563	17 มิ.ย. 2614	3,000.000	50 ปี 8 เดือน
พันธบัตรรัฐบาล	LB426A	TH062303M604	บ.64/4(2.0%21ป8ด)	2.0	30 ต.ค. 2563	17 มิ.ย. 2585	12,000.000	21 ปี 8 เดือน

แนวคิดการกำหนดอัตราเงินปันผลของสหกรณ์

ต้องไม่เกินกฎกระทรวงกำหนด

- ไม่ต่ำกว่าหรือใกล้เคียงกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีขนาดใกล้เคียงกัน
- ไม่ต่ำกว่าปีก่อน
- พิจารณาจากส่วนเหลือมผลตอบแทนกับต้นทุนเงินทุน
- ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 60 เดือน
- ไม่ต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุระหว่าง 5 -10 ปี
- อัตราร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากอัตราเงินรับฝากสูงสุด
- ตามนโยบายต่อนหาเสียงเลือกตั้ง

ย้อนรอย ปีผล
10 แยกปี **2563**

แบงก์	ปีผลปี 63	คิดเป็น % ของกำไรสุทธิ
SCB	2.30	28.1
KBANK	2.50	23.73
BBL	2.5	30.53
KTB	0.27	28.93
BAY	0.35	31.55
TTB	0.045	33.8
TISCO	6.3	83.2
KKP	2.25	37.19
LHFG	0.04	85.25
CIMBT	0.005	-

มาตรการช่วยเหลือสมาชิก ช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

ของสหกรณ์ออมทรัพย์ : กลุ่มครู จำนวน 109 แห่ง

พื้นที่ตั้งสหกรณ์	ลดดอกเบีย เงินกู้	งด /ลดส่ง เงินต้น	ลดค่าหุ้น รายเดือน	งดส่ง ค่าหุ้น รายเดือน	ปรับ โครงสร้าง หนี้	เงินกู้ ช่วยเหลือ พิเศษ	สวัสดิการอื่นๆ		
							ติดเชื้อ	เสียชีวิต	อื่นๆ
กทม. : 5 แห่ง	-	4	-	3	-	1	3	1	1
ภาคกลาง : 29 แห่ง	15	26	9	4	6	11	10	1	7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : 36 แห่ง	18	16	11	6	7	7	9	1	5
ภาคเหนือ : 25 แห่ง	15	18	15	5	7	12	4	4	4
ภาคใต้ : 14 แห่ง	6	13	2	2	3	4	1	0	1
รวมทั้งสิ้น 109 แห่ง	54	77	21	20	23	37	27	7	18

- ลดดอกเบียเงินให้สมาชิก 54 สหกรณ์ หรือร้อยละ 49.54 อัตราดอกเบียที่ลดอยู่ในช่วงร้อยละ 0.10 - 1.25 ส่วนใหญ่ลดดอกเบีย ร้อยละ 0.25
- พักหรืองดส่งชำระต้นเงินกู้ 77 สหกรณ์ หรือร้อยละ 70.64 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูทั้งสิ้น

สถานการณ์ทางการเงินของชุมชนสหกรณ์ / สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ ปีบัญชี 2562

(เฉพาะที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป)

ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563

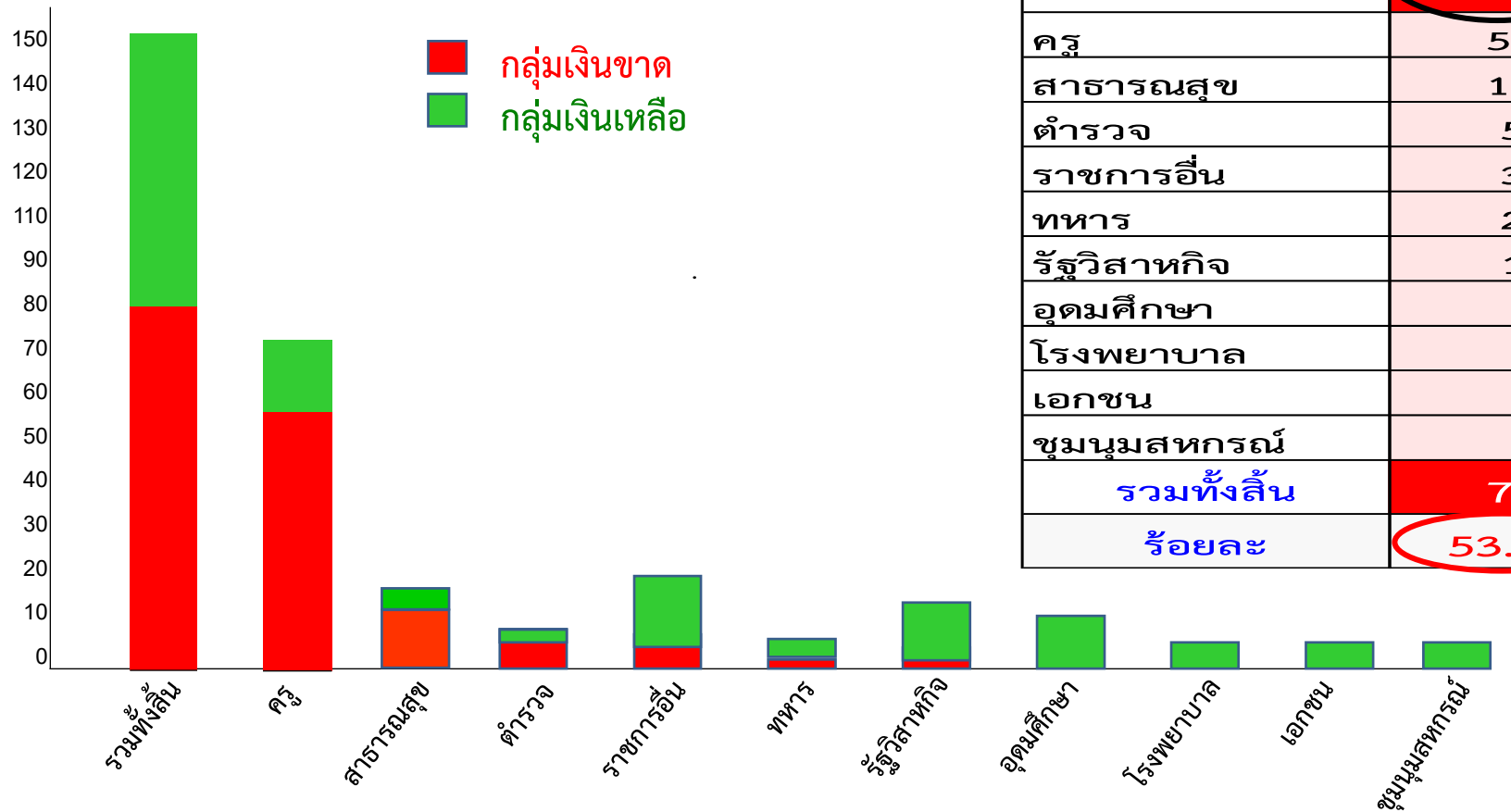
เปรียบเทียบสินทรัพย์ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ ปีบัญชีล่าสุด ณ 30 มิถุนายน 2563
กับสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งสิ้น และ สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีทรัพย์สินตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป

ประเภท	จำนวน แห่ง	% ของ แห่งทั้งสิ้น	สินทรัพย์ (ล้านบาท)	% ของ สินทรัพย์ทั้งสิ้น
สหกรณ์ ชุมนุม และ กลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น	10,368	100.00	3,458,203.51	100.00
สหกรณ์ ชุมนุม กลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น (ไม่รวม สอ.)	9,015	86.95	361,195.43	10.44
สหกรณ์ออมทรัพย์ (ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท)	1,205	11.62	737,618.69	21.33
สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ (สินทรัพย์ 5000 ล้านบาทขึ้นไป)	148	1.43	2,359,389.39	68.23

การจัดกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะสหกรณ์ 5000 ล้านบาท ขึ้นไป

จำนวนสหกรณ์

ประเภทย่อย สหกรณ์ออมทรัพย์	Deficit เงินขาด	Surplus เงินเกิน	รวมทั้งสิ้น
ครู	56	13	69
สาธารณสุข	12	1	13
ตำรวจ	5	1	6
ราชการอื่น	3	17	20
ทหาร	2	3	5
รัฐวิสาหกิจ	1	12	13
อุดมศึกษา	-	9	9
โรงพยาบาล	-	4	4
เอกชน	-	5	5
ชุมนุมสหกรณ์	-	4	4
รวมทั้งสิ้น	79	69	148
ร้อยละ	53.38	46.62	100.00

ประเภทย่อย

หมายเหตุ :

กลุ่มที่มีเงินเหลือ (Surplus) หมายถึง สอ.ที่มีเงินออมของสมาชิก (เงินรับฝากจากสมาชิก+ หุณเรือนหุ้น) มากกว่า เงินให้สมาชิกกู้

กลุ่มที่เงินขาด (Deficit) คือ สอ.ที่มีเงินออมของสมาชิก (เงินรับฝาก + หุณเรือนหุ้น) น้อยกว่า เงินให้สมาชิกกู้

แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ชุมชน / สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่
ที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 5000 ล้านบาท ขึ้นไป

ปีบัญชี 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ชุมชน	ครู	มหาวิทยาลัย	ตำรวจ	ทหาร	สาธารณสุข	โรงพยาบาล	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชนอื่นๆ	รวมทั้งสิ้น
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนเงินลงทุน	6,904.83	52,868.50	10,493.47	3,913.31	2,530.20	5,731.46	1,982.43	13,416.91	19,881.21	5,229.08	122,951.41
รายได้อื่นๆ	8.56	657.81	48.10	6.77	5.02	21.55	4.90	31.24	56.85	8.84	849.64
รายได้ทั้งสิ้น	6,913.39	53,526.32	10,541.57	3,920.08	2,535.22	5,753.01	1,987.33	13,448.15	19,938.06	5,237.91	123,801.05
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย/เงินทุน/หนี้สงสัยจะสูญ	4,834.70	18,951.98	4,297.88	1,601.72	819.48	2,023.07	955.43	3,605.99	6,679.21	2,295.07	46,064.53
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	204.85	7,036.77	1,161.46	220.87	101.07	381.93	95.13	953.85	1,221.38	358.32	11,735.64
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	5,039.55	25,988.75	5,459.34	1,822.59	920.55	2,405.00	1,050.56	4,559.84	7,900.59	2,653.39	57,800.17
กำไร(ขาดทุน)สุทธิประจำปี	1,873.83	27,537.56	5,082.24	2,097.49	1,614.68	3,348.01	936.77	8,888.31	12,037.47	2,584.52	66,000.88
อัตรากำไรสุทธิ (%)	27.10	51.45	48.21	53.51	63.69	58.20	47.14	66.09	60.37	49.34	53.31

เงินลงทุนของชุมชน / สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีสินทรัพย์ ตั้งแต่ 5000 ล้านบาทขึ้นไป
แยกตามเงินลงทุนที่อยู่ / ไม่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ประเภทตราสาร และประเภทสถาบันการเงิน

ประเภท	อยู่ในความต้องการของตลาด			ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด			รวมทั้งสิ้น (อยู่และไม่อยู่ในตลาดฯ)		
	สถาบันการเงิน	มูลค่าการลงทุน		สถาบันการเงิน	มูลค่าการลงทุน		สถาบันการเงิน	มูลค่าการลงทุน	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ
ชุมชน	56	53,358.87	95.21	5	2,682.87	4.79	59	56,041.74	11.71
สหกรณ์	132	387,981.19	91.84	26	34,459.24	8.16	151	422,440.43	88.29
รวม		441,340.06	92.24		37,142.11	7.76		478,482.17	100.00

ประเภทตราสาร	จำนวนชุมชนและสหกรณ์ออมทรัพย์	มูลค่าการลงทุน (ล้านบาท)	ร้อยละของเงินลงทุนทั้งสิ้น
- หุ้นกู้	50	341,296.08	71.33
- พันธบัตร	49	41,201.31	8.61
รวมตราสารหนี้		382,497.39	79.94
ตราสารทุน / หุ้นสามัญ	144	83,769.37	17.51
ตัวสัญญาใช้เงิน	18	7,237.58	1.51
อื่นๆ	6	4,977.83	1.04
รวมทั้งสิ้น	148	478,482.17	100.00

ประเภทสถาบันการเงิน	จำนวนสถาบันการเงิน	จำนวนและมูลค่าการลงทุน (ล้านบาท)						
		ชุมชน		สหกรณ์ออมทรัพย์		รวมชุมชนและสหกรณ์		
		จำนวน	ล้านบาท	จำนวน	ล้านบาท	จำนวน	ล้านบาท	ร้อยละ
เอกชน	121	4	45,398.67	134	290,012.97	138	335,411.64	70.10
รัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ	15	4	10,637.07	60	104,635.18	64	115,272.25	24.09
ชุมชน/สหกรณ์	15	1	6.00	143	27,792.28	144	27,798.28	5.81
รวมทั้งสิ้น	151	4	56,041.74	144	422,440.43	148	478,482.17	100.00

กรณีศึกษา (เอกสาร)

การวิเคราะห์

ต้นทุนเงินทุน ผลตอบแทน และส่วนเหลือ

สหกรณ์ออมทรัพย์ ทองเอก จำกัด

ณ 31 ธันวาคม 2561

วิเคราะห์อัตราต้นทุนเงินทุนและผลตอบแทนการลงทุน
สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด

รายการ	จำนวนเงิน (1)	สัดส่วน (2) = $\frac{(1)}{\text{ทุนดำเนินงาน}} * 100$	อัตรา ดอกเบี้ย % (3)	ต้นทุนเงินทุนถ่วงน้ำหนัก (4) = (2) * (3)
หนี้สิน				0.74
เงินรับฝากออมทรัพย์	6,241,409.75	0.41	1.50	0.01
เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	16,993,151.23	1.10	1.75	0.02
เงินรับฝากประจำ 12 เดือน	3,404,445.44	0.22	2.50	0.01
เงินรับฝากประจำสัจจะ 24 เดือน	7,602,400.00	0.49	2.75	0.01
เงินรับฝากสินเชิฐ	535,386,366.92	34.73	2.00	0.69
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	890,654.58	0.06	0.00	0.00
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	4,829,390	0.31	0.00	0.00

วิเคราะห์อัตราต้นทุนเงินทุนและผลตอบแทนการลงทุน

สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด

รายการ <u>ทุนของสหกรณ์</u>	จำนวนเงิน (1)	สัดส่วน (2) = $\frac{(1) * 100}{\text{ทุนดำเนินงาน}}$	อัตราต้นทุน % (3)	ต้นทุนเงินทุน ถ่วงน้ำหนัก (4) = (2) * (3)
ทุนเรือนหุ้น	818,595,610.00	53.10	5.45	2.89
ทุนสำรอง	73,438,203.04	4.76	0.00	0.00
ทุนสาธารณประโยชน์	1,569,532.71	0.10	0.00	0.00
ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล	150,000.00	0.01	0.00	0.00
เงินกองทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรม	11,525,000.00	0.75	0.00	0.00
ทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้เป็นหนี้ถึงแก่กรรม	495,000.00	0.04	0.00	0.00
ทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	465,278.81	0.03	0.00	0.00
ทุนสงเคราะห์สมาชิกกรณีประสบอุบัติเหตุ	100,000.00	-	0.00	0.00
เงินกองทุนพาณิชย์ไทย	69,768.18	-	0.00	0.00
กำไรสุทธิ	59,993,294.43	3.89	0.00	0.00
รวมทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	1,541,749,505.09	100.00	-	3.63

2.89

วิเคราะห์อัตราต้นทุนเงินทุนและผลตอบแทนการลงทุน สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด

2. ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหาร

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหาร} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} * 100}{\text{ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น}} \\ &= \frac{6,816,182.87 * 100}{1,541,749,505.09} \\ &= 0.44 \%\end{aligned}$$

3. ต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน (ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์)

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน} &= \frac{\text{ดอกเบี้ยรับเงินให้สมาชิก} * \text{อัตราเงินเฉลี่ยคืนที่คาดว่าจะจ่ายปี 2561} * 100}{\text{ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น}} \\ &= \frac{62,205,656.93 * 11.25 \% * 100}{1,541,749,505.09} \\ &= 0.45 \%\end{aligned}$$

วิเคราะห์อัตราต้นทุนเงินทุนและผลตอบแทนการลงทุน
สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด

1. ต้นทุนเงินทุน = 3.63

รายการ	จำนวนเงิน	สัดส่วน	อัตราดอกเบี้ย	ต้นทุนเงินทุนถ่วงน้ำหนัก
หนี้สินทั้งสิน	575,347,817.92	37.32	-	0.74
ทุนของสหกรณ์ (ทุนเรือนหุ้น)	966,401,687.17	62.68	-	2.89
รวมต้นทุนเงินทุน	1,541,749,505.09	100.00	-	3.63

2. ต้นทุนการบริหาร = 0.44

3. ต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน = 0.45

การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน = 5.15 %

รายการ	จำนวนเงิน (1)	สัดส่วน (2) $\frac{(1) * 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$	อัตราดอกเบี้ย % (3)	ผลตอบแทนการลงทุน (4) = (2) * (3)	ถ่วงน้ำหนัก
1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร	10,056,920.27	0.65		0.00	
เงินสด	16,871.54	-	0.00	0.00	
เงินฝากธนาคาร ธ. กรุงไทย กระแสรายวัน	1,400.00	-	0.00	0.00	
เงินฝากธนาคาร ธ. กรุงไทย ออมทรัพย์	9,562,232.08	0.62	0.50	0.00	
เงินฝากธนาคาร ธ. ไทยพาณิชย์ ออมทรัพย์	476,416.65	0.03	0.50	0.00	
2. เงินฝากสหกรณ์อื่น(รวมผลตอบแทน =1.01 %)	433,855,946.03	28.14		1.01	
เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ จำกัด (ใช้หมุนเวียน)	40,000,000.00	2.59	0.65	0.02	
เงินฝากออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ P จำกัด	88,205,369.54	5.72	3.75	0.21	
เงินฝากออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู Q จำกัด	78,125,872.29	5.07	4.00	0.20	
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สอ. โรงพยาบาล S จำกัด	81,531,887.04	5.29	3.90	0.21	
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สหกรณ์การเกษตรเมือง จำกัด	14,314,206.50	0.93	4.50	0.04	
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู T จำกัด	30,000,000.00	1.94	4.00	0.08	
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สอ. ครู U จำกัด	101,678,610.66	6.60	3.80	0.25	
3. เงินให้สมาชิกกู้ (รวมผลตอบแทน = 4.12 %)	1,089,705,866.87	70.68		4.12	
ลูกหนี้เงินกู้เงิน สามีญ - สมทบ	2,506,309.38	0.16	6.00	0.01	
ลูกหนี้เงินกู้สามัญ 4 โครงการ	869,255,662.75	56.38	6.00	3.38	
เงินกู้เพื่อชำระบัตรเครดิตและหนี้บุคคลภายนอก	2,771,991.25	0.18	4.50	0.01	
เงินกู้ที่ไม่เกินค้ำหุ้น	2,165,262.08	0.14	5.00	0.01	
เงินกู้ที่ไม่เกินทุนเรือนหุ้น	14,957,291.90	0.97	5.50	0.05	
เงินกู้ส่งเสริมวินัยทางการเงินสมาชิกสหกรณ์	63,598,811.52	4.13	5.75	0.24	
เงินกู้ที่ไม่เกินค้ำหุ้น พ.ศ. 2561	41,503,524.77	2.69	4.25	0.14	
เงินกู้พิเศษ	32,104,386.00	2.09	5.50	0.11	
เงินกู้พิเศษโครงการลดภาระค่าใช้จ่ายสินเชื่อ	18,402,627.22	1.19	4.25	0.05	
ลูกหนี้เงินกู้ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู W จำกัด	42,440,000.00	2.75	4.25	0.12	
4. เงินลงทุนในหุ้นและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน(รวมผลตอบแทน =0.02 %)				0.02	
หุ้นชุมนุมสหกรณ์ จำกัด	5,000,000.00	0.32	5.25	0.02	
หุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ไทย จำกัด (ไม่จ่ายปันผล)	20,000.00	-	ไม่จ่าย	0.00	
หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	208,500.00	0.01	ไม่จ่าย	0.00	
อื่น ๆ (ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์และสินทรัพย์อื่น)	2,902,271.92	0.19	0.00	0.00	
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	1,541,749,505.09	100.00		5.15	

การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนการลงทุน และส่วนเหลือ
สหกรณ์ออมทรัพย์ ทองเอก จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

ผลตอบแทนการลงทุน = 5.15 %

ต้นทุนของเงินทุน = 3.63

ต้นทุนการบริหาร = 0.44

ต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน = 0.45

รวมต้นทุนทางการเงินของสหกรณ์ = 4.52 %

ส่วนเหลือระหว่างผลตอบแทนกับต้นทุนเงินทุน = 5.15 - 4.52 = 0.63 %

*** ส่วนเหลือ 0.63 % ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น = 9,713,021.88 บาท ซึ่งจะใกล้เคียงกับ

กำไรสุทธิประจำปี 2561 (59,993,294.43) **หัก** เงินปันผลตามหุ้น (43,333,015.12) และเงินเฉลี่ยคืน (6,955,092.63) ซึ่งจะ = 9,705,186.68 บาท

กรณีศึกษาเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ต้นทุนเงินทุน

ผลตอบแทนการลงทุนและส่วนเหลือ

สหกรณ์ออมทรัพย์ ทองเอก จำกัด

ณ 31 ธันวาคม 2561

สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด ได้มีการพิจารณาทบทุนการจ่ายเงินสงเคราะห์ให้กับสมาชิกผู้ถึงแก่กรรม โดยมีการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลการคาดการณ์ล่วงหน้า 10 ปี (เก็บจากอายุสมาชิก) การจ่ายเงินสงเคราะห์ฯ นี้ จะจ่ายจากกองทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรม ซึ่งต้องจัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปี

ที่ผ่านมา สอ.ทองเอก จำกัด จะจัดสรรไว้ปีละไม่เกิน 1,500,000 บาท ซึ่งจากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล สหกรณ์มีความจำเป็นต้องจัดสรรกำไรสุทธิเข้ากองทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรมปีละไม่ต่ำกว่า 2,700,000 บาท จึงต้องการมีรายได้ หรือกำไรเพิ่มขึ้น

ประมาณ 1,200,000 บาท หรือมีส่วนเหลือของผลตอบแทนการลงทุนและต้นทุนการ

ลงทุนเพิ่มขึ้น = 0.08 ของทุนดำเนินงาน (1,200,000 * 100 / 1,541,749,505.09)

จำนวนเงินส่วนเหลือที่ต้องการเพิ่ม

ทุนดำเนินงาน

ทางเลือก 3 วิธี ต้องการรายได้ /กำไรเพิ่ม 1,200,000 บาท คิดเป็นส่วนเหลือ
 ที่ต้องเพิ่ม = 0.08 ของทุนดำเนินงาน

1. ลดอัตราเงินปันผลตามหุ้น จากการคาดการณ์ไว้เดิม ร้อยละ 5.45 เหลือร้อยละ 5.30 ซึ่งเจ้าหน้าที่สหกรณ์
 คำนวณไว้แล้วว่าจะลดจำนวนการจ่ายเงินปันผลตามหุ้นลง = 1,192,646.77 บาท ทำให้ต้นทุนเงินทุนลดลง
 (ส่วนเหลือเพิ่มขึ้น) ร้อยละ 0.08 ซึ่งจะใกล้เคียงกับจำนวนเงินที่สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด ต้องการ
 จัดสรรกำไรสุทธิเข้ากองทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรมเพิ่มเติม จำนวน 1,200,000 บาท

รายการ	จำนวนเงิน	สัดส่วน	อัตรา เงินปันผล	ต้นทุนเงินทุน ถ่วงน้ำหนัก
ทุนเรือนหุ้น (เดิม)	818,595,610.00	53.10	5.45	2.89
ทุนเรือนหุ้น (วิธีที่ 1)	818,595,610.00	53.10	5.30	2.81
ส่วนเพิ่ม (ลด)	0.00	0.00	(0.15)	(0.08)

ทางเลือก 3 วิธี ต้องการรายได้ /กำไรเพิ่ม 1,200,000 บาท คิดเป็นส่วนเหลือ
 ที่ต้องเพิ่ม = 0.08 ของทุนดำเนินงาน

2. ลดดอกเบี้ยเงินรับฝากสินเชิฐจาก ร้อยละ 2.00 เหลือ ร้อยละ 1.75 ทำให้ ต้นทุนเงินทุนของเงินรับฝาก
 สินเชิฐลดลงจากร้อยละ 0.69 เหลือร้อยละ 0.61 (ลดไป 0.08 % ของทุนดำเนินงาน =1,233,399.60 บาท)
ซึ่งจะใกล้เคียงกับจำนวนเงินที่สหกรณ์ออมทรัพย์ทองเอก จำกัด ต้องการจัดสรรกำไรสุทธิเข้ากองทุนสงเคราะห์
 สมาชิกผู้ถึงแก่กรรมเพิ่มเติมจากทุกปี

รายการ	จำนวนเงิน	สัดส่วน	อัตรา ดอกเบี้ย	ต้นทุนเงินทุน ถ่วงน้ำหนัก
เงินรับฝากสินเชิฐ (เดิม)	535,386,366.92	34.73	2.00	0.69
เงินรับฝากสินเชิฐ (วิธีที่ 2)	535,386,366.92	34.73	1.75	0.61
ส่วนเพิ่ม (ลด)	0.00	0.00	(0.25)	(0.08)

ทางเลือก 3 วิธี ต้องการรายได้ /กำไรเพิ่ม 1,200,000 บาท คิดเป็นส่วนเหลือม
ที่ต้องเพิ่ม = 0.08 ของทุนดำเนินงาน

3. สหกรณ์ออมทรัพย์ ทอรัค จำกัด แจ้างความประสงค์ขอกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 200 ล้าน โดยจะให้ดอกเบียเงินกู้ ร้อยละ 4.50 บาท ระยะเวลา 5 ปี ซึ่งสหกรณ์ตรวจสอบในเบื้องต้นพบว่า สอ. ทอรัค จก. ไม่มีปัญหาการทำธุรกรรมกับสหกรณ์อื่นๆ ที่มีปัญหาด้านการทุจริต / การขาดสภาพคล่อง หรือมีความเสี่ยงสูง จึงตัดสินใจที่จะถอนเงินฝากจากสหกรณ์อื่นๆ ที่มีอัตราดอกเบียต่ำให้ สอ. ทอรัค กู้เงิน

3.1 ถอนเงินและปิดบัญชี สอ. P จำนวน 88,205,369.54 บาท ดอกเบีย 3.75 %

3.2 ถอนเงินและปิดบัญชี สอ. ครู U จำนวน 101,678,610.66 บาท ดอกเบีย 3.80 %

3.3 ถอนเงินบางส่วนจาก สอ. โรงพยาบาล S จำนวน 10,116,019.80 บาท ดอกเบีย 3.90% เพื่อให้

ครบจำนวน 200 ล้านบาท ตามจำนวนเงินกู้ที่ สอ.ทอรัค จำกัด ต้องการ ด้วยอัตราดอกเบีย ร้อยละ 4.50

หมายเหตุ : สมมุติไม่คำนวณดอกเบียรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น

แนวทางที่ 3 : เฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลง

รายการ	จำนวนเงิน	สัดส่วน	อัตรา ดอกเบี้ย	ผลตอบแทน การลงทุน ถ่วงน้ำหนัก
ผลตอบแทนการลงทุน - เงินฝากสหกรณ์อื่น (เดิม)	271,415,867.24	17.61	-	0.67
เงินฝากออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ P จำกัด	88,205,369.54	5.72	3.75	0.21
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สอ. ครู U จำกัด	101,678,610.66	6.60	3.80	0.25
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สอ. โรงพยาบาล S จก.	81,531,887.04	5.29	3.90	0.21
ผลตอบแทนการลงทุน (ตามวิธีที่ 3)	271,415,867.24	17.61		0.76
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สอ. โรงพยาบาล S	71,415,867.24	4.63	3.90	0.18
เงินให้สหกรณ์อื่นกู้ - สอ. ทอรั๊ก จก.	200,000,000.00	12.98	4.50	0.58
ผลตอบแทน <u>เพิ่มขึ้น</u> ตามวิธีที่ 3				0.09

การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนการลงทุน และส่วนเหลือ
สหกรณ์ออมทรัพย์ ทองเอก จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

ผลตอบแทนการลงทุน (เดิม 5.15 + เพิ่มตามวิธีที่ 3 = 0.09) = 5.24 %

ต้นทุนของเงินทุน = 3.63

ต้นทุนการบริหาร = 0.44

ต้นทุนเงินเฉลี่ยคืน = 0.45

รวมต้นทุนทางการเงินของสหกรณ์ = 4.52 %

ส่วนเหลือระหว่างผลตอบแทนกับต้นทุนเงินทุน = 5.24 - 4.52 = 0.72%

*** ส่วนเหลือ 0.72 % ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น = 11,100,596.43 บาท ซึ่งจะมากกว่า ส่วนเหลือเดิม (0.63 = 9,713,021.88 บาท) จำนวน 1,387,574.55 บาท เป็นไปตามความต้องการของ สอ.ทองเอก จก. ที่ต้องการจัดสรรกำไรสุทธิเข้ากองทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรมเพิ่มเติม 1,200,000 บาท และยังเหลือกำไรอีก จำนวน 187,574.55 บาท เพื่อนำไปจัดสรรรายการอื่น

กรณีที่ 2 : ต้นทุนเงินทุนทางบัญชี สอ. ทองเอก จำกัด

ส่วนเหลือผลตอบแทนทางการเงินและต้นทุนทางการเงิน

ผลตอบแทนการลงทุน

= 5.15 %

ต้นทุนของสหกรณ์ทางบัญชี

(ไม่รวม การคาดการณ์อัตราการจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน)

ต้นทุนของเงินทุน (มีเฉพาะหนี้สิน) = 0.74

ต้นทุนการบริหาร = 0.44

รวมต้นทุนทางการเงิน (ทางบัญชี) ของสหกรณ์

= 1.18 %

ส่วนเหลือระหว่างผลตอบแทนกับต้นทุนเงินทุน = 5.15 - 1.18 = 3.97 % ของทุนดำเนินงาน

(1,541,749,505.09 บาท) ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงินส่วนต่างประมาณ 61 ล้านบาท ที่ สอ.ทองเอก จก. สามารถนำไป

คาดการณ์การจัดสรรกำไรสุทธิต่างๆ ได้ล่วงหน้า โดยเฉพาะ อัตราการจ่ายเงินปันผลตามหุ้น เงินเฉลี่ยคืน

เงินสะสมต่างๆ ตามข้อบังคับและระเบียบ และอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

เล่าสู่กันฟัง

การทุจริตในต่างประเทศ

ธนาคารแบริงส์มีประวัติยาวนาน 233 ปี (ตั้งเมื่อปี ค.ศ 1676) ขนาดที่บุคคลสำคัญระดับประมุขของประเทศเป็นลูกค้าธนาคาร แต่ธนาคารกลับประสบการขาดทุนอย่างหนักจนต้องเลิกกิจการไป

เนื่องจากขาดทุนจำนวนมากจากการนำเงินไปลงทุนในตราสารเชิงเก็งกำไรในตลาดของประเทศญี่ปุ่น

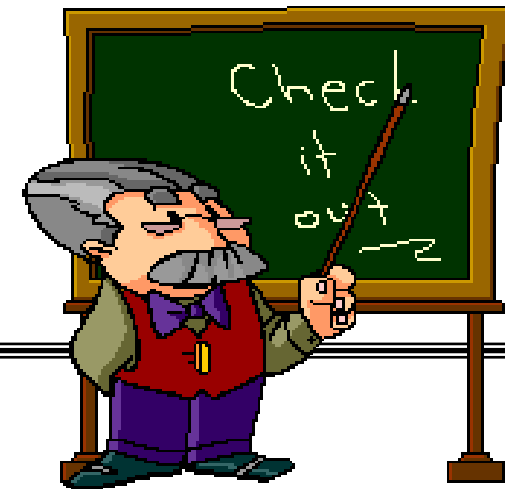
โดยการเจตนาทุจริตของนาย Nicholas Leeson ผู้บริหารหนุ่มชาวอังกฤษ ของสาขาธนาคารแบริงส์ที่ประเทศสิงคโปร์ อายุ 28 ปี

เหตุการณ์สำคัญ ปี 2538

นาย Nicholas Leeson ได้รับมอบอำนาจและความไว้วางใจจากสำนักงานใหญ่ให้ตัดสินใจในการลงทุนต่างๆ โดยลำพังมากเกินระดับที่เหมาะสม ขาดการคานอำนาจ หรือการสอบย้อนเพื่อความรอบคอบในการบริหารความเสี่ยงให้กระจายไปอย่างเหมาะสม ทำให้คนคนเดียวสามารถใช้อำนาจสั่งการตามใจชอบโดยไม่อาจมีผู้ใดทัดทานได้ ด้วยการทำสัญญาซื้อขายตราสารล่วงหน้าประมาณ 20,000 สัญญา แต่ละสัญญามีมูลค่าถึง 190,000 ดอลลาร์สหรัฐ โดยคาดหมายว่าจะมีกำไรในอัตราผลตอบแทนที่สูงมาก แต่ปรากฏว่าเกิดแผ่นดินไหวที่นครโกเบในประเทศญี่ปุ่น ส่งผลให้ไม่เป็นไปตามคาด และกลับทำให้ธนาคารแบริงส์ประสบผลขาดทุนถึง 1.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นสูงมากกว่ามูลค่าของทรัพย์สินทั้งหมดที่ธนาคารแบริงส์มีอยู่ นาย Leeson พยายามหลบหนี แต่ถูกจับได้ในประเทศเยอรมัน และต่อมาถูกส่งกลับไปดำเนินคดีในสิงคโปร์ ถูกพิพากษาจำคุกฐานฉ้อฉลเป็นเวลา 6 ปีครึ่ง

การดำเนินธุรกิจ ย่อมมีความเสี่ยง

ผู้บริหารการเงิน

ต้องบริหารความเสี่ยงอย่างรอบคอบ มีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการ...ภายใต้ความเสี่ยง

ยอมรับความเสี่ยง ถึงเสี่ยงแต่ก็รับได้ เพราะไม่คุ้มค่าในการจัดการหรือป้องกัน)

ลด / ควบคุมความเสี่ยง กำหนดกิจกรรมควบคุม / ปรับปรุงระบบการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะเกิด)

กระจายความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับยอมรับได้

การหาผู้ร่วมเสี่ยง โดยการโอนความเสี่ยง เช่น ทำประกัน หรือเช่าบางส่วน ของ ความเสี่ยง ด้วยการ Outsourcing

หลีกเลี่ยงความเสี่ยง เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่สูง - สูงมาก และองค์กร ไม่อาจยอมรับได้ จึงตัดสินใจยกเลิกโครงการ หรือกิจกรรมนั้น

สุดท้ายขึ้นอยู่กับ...รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริหารสหกรณ์

- เผด็จการ / สั่งการ (ชอบ..เอาชนะ ตามใจตัวเอง)
- กล้าได้กล้าเสีย
- ค่อยเป็นค่อยไป
- รับฟัง / เคารพเสียงส่วนใหญ่
- รอบคอบ ระมัดระวัง ยึดมั่นในความถูกต้อง
- ช่วยเหลือพรรคพวก / ขี้สงสาร
- หุ่นเชิด

“เพราะแสวงหา มีใช้เพราะระลึกรบ
เพราะเชี่ยวชาญ มีใช้เพราะโลกา
เพราะสามารถ มีใช้เพราะใช้ช่วย
ตั้งมั่นแล้ว **สัตย์ดีที่รับจะสู้มาจะคอย**”

ของแข็ง

ଶକ୍ତି

Thank You